

Ч. 9. ЖОВТЕНЬ 1979

OCTOBER 1979 No. 9

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

ВИДАЄ СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ — PUBLISHED BY UNWLA, INC.

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

P XXXVI Ч. 9. ЖОВТЕНЬ 1979

OCTOBER No. 9 Vol XXXVI

Ф. Любинецька: Інвестуймо в українську дитину	1
Привіт Патріархові УКПЦ	2
У.Л. Н. Світлична про Р. Мороз	3
О. Процюк. Підготовка до Конференції Декади	5
Український Музей	6
М. Калитовська: Біль. Осінь.	7
Ле.К. Кам'яна стіна	8
Сестра Миронія СПДМ. Новий посібник	8
Наша обкладинка	9
Я. Чумак. Найнещасливіші діти	10
В. Кострицький. Старість	11
О. Бризгун-Соколик: О. Манастирська — Люблю глину	12
Калейдоскоп жіночого життя. С. Андрушків	14
Тільки між нами і телефоном. Л. Калинович	15
О-КА. Про що навіть говорити не можна	16
Листи до Редакції. Офсетовий чортик	17
В. Барка. Добра книжка. Подяка.	18
Г. Совачева. Кризь пориви життя	19
Вісті з Централі	21
Згадка про сторінку "Нашим малцям"	21
СФУЖО	22
Our Life	24
Харчування Л. Гриців. Полуденок в школі	28
Вишивка. Аплікації	28-29
Хроніка Округ. Округа Чикаго	30
Посмертні згадки	32
Замість квітів	33
Розвага — забава	34
Загальні збори	36

Головна Управа СУА і Адміністрація Нашого Життя

108 Second Ave.
New York, N. Y. 10003
 тел. (212) 533-4646

Our Life Editor Uiana Llubovych
 тел. (212) 674-5508

Український Музей

203 Second Ave., New York, N.Y. tel (212) 228-0110

Видає Союз Українок Америки раз у місяць за винятком серпня.

Редактор — Уляна Любович

Редакційна колегія: Світлана Андрушків, Марія Барагура, Лідія Бурачинська, Любов Волинець, Марта Тарнавська.

"Розвага — забава" ред. Віра Андрушків.

Мовна редакція — Наталя Лвицька-Холодна.

Передплата в США: річна 11.00 дол., піврічна... 6.00 дол., Поодиноке число 1.15 дол. в Канаді: 11.00 ам. дол. або 12.00 кан. дол. Річна передплата: в Англії... 4 ф. ст., в Австралії... 7 дол. А., у Франції... 35 фр., в Німеччині 20 н. м., в Бельгії... 250 б. фр. Інші країни гляди обкл. ст. 3.

"OUR LIFE" Magazine (USPS 414-660) is published monthly — except July & August combined — by Ukrainian National Women's League of America, Inc. at 108 Second Ave., N.Y. N.Y. 10003

Subscription in the United States of America: 11.00 per year, half year 6.00: single copy \$1.15. in Canada: 11.00 U. S. \$ or 12.00 Can. \$

Subscription per year: in England... 4 Pound Sterling; in Australia — 7 Austr. \$; in France... 35 Fr.; in Germany 20 DV. in Belgium... 250 B. Frs. Other foreign countries see cover page... 3

"Second-Class Postage Paid at New York, N. Y. and at additional mailing offices"

Printed in U.S.A. by Computoprint Corporation, 335 Clifton Ave., Clifton, N.J., 07011

ГОЛОВНА УПРАВА СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

ЕКЗЕКУТИВА

Ів'анна Рожанковська — голова
 Олександра Різник — заступниця голови
 Люба Волинець — заступниця голови
 Христина Навроцька — заступниця голови
 Марія Томоруг — заступниця голови
 Ірена Чайківська — протоколярна секретарка

Марія Савчак — кореспонденційна секретарка

Олександра Кіршак — касирка

Іванна Ратич — фінансова секретарка

Оля Гнатейко — вільний член

РЕФЕРЕНТУРИ

Ірина Кіндрачук — організаційна

Дарія Маркусь — культурно-освітня

Ірина Руснак — музейна — мистецька

Ірина Лончина — виховна

Теодозія Савицька — суспільної опіки

Ірина Качанівська — суспільної опіки стипендій

Олена Процюк — пресова

Марта Терлецька — зв'язків

Люїза Сакс — статутова

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ

Ольга Муссаковська — голова

Поля Книш — член

Надія Попель — член

Евгенія Новаківська — заступниця

Оксана Микитин — заступниця

ГОЛОВИ ОКРУЖНИХ УПРАВ

Ірина Кашубинська — Огайо

М. Семків — Чикаго

Наталія Даниленко — Філядельфія

Лідія Гладка — Нью Джерзі

Рома Дигдало — Дітройт

Оксана Щурова — Нью-Йорк

Іванна Мартинець — Північний Нью-Йорк

Ірина Скочдополь — Нова Англія

Теодозія Кушнір — Південний Нью-Йорк

ПРЕДСТАВНИЦТВА

"НАШОГО ЖИТТЯ"

АНГЛІЯ: Myroslawa Rudenska

245 Wigman Rd. Bilborough Estate
 Nottingham, England

Ukrainian Booksellers, 49 Linden Gardens
 Notting Hill Gate, London W.2

АВСТРАЛІЯ: "Library & Book Supply"

16a Prospect St.
 Gleroy, W9, Victoria
 Australia

ФРАНЦІЯ: Daria Melnykovych

c/o N. 7 887 93 de Paris
 26 rue de Tercy, Paris 18-2,
 France

НІМЕЧЧИНА: Ukrainischer Frauenverband

Haus der Begegnung
 8 München 5, Rumfordstr. 21

ІНВЕСТУЙМО В УКРАЇНСЬКУ ДИТИНУ!

Напроти школи є коротка вуличка, при якій мешкають багатосімейні родини. Година 12 полудня. Перерва в школі. З головних дверей вибігає гурт 10-12 літніх хлопців і біжать на вулицю. Один з них витягає з кишені катапульту, і давай стріляти по околицьких домах, спершу по стінах, а далі й по вікнах... Дзвенить побите скло. Вибігають сусіди... крик Надїжджає поліція і приловлює хлопця з катапульту, починаються переслухи. А довкруги вже юрба людей. І раптом заввага якогось старшого глядача: "Ну, що ж, побавився трохи хлопець, сидів же кілька годин у школі..."

На кінцевій зупинці стоїть автобус. Мати веде до школи дітей. Раптом хлопець виривається, піднімає камінь і шпурляє у вікно автобуса. Вилітає шиб. Вискакує водій, хоче зловити хлопця, але хлопець перескочив уже огорожу найближчого дому і зник. Мати розкладає безрадно руки, але за хвилину усміхається: "та це ж тільки забава..."

Господиня поливає в городі квіти. Нараз через огорожу перескакує 10 — 11 літнє дівча, сідає на землю і скаржиться: "мені так нудно, телевізія зіпсута, брати мене не хочуть до забави, мама пішла по закупи.... "А тато? — втручаю" То не є тато, то "він" я його не люблю.... а я хочу бавитися, говорити.... Погудоривши отак хвилин кілька, дівчина раптом обірвала розмову і зникла так несподівано, як і з'явилася, а за кілька днів вона вже сиділа разом з хлопцями на краю хідника і курила....

З провулка вибігає гурт хлопців, сідають на примурку огорожі і курять. Вечоріє. Нараз на свисток зриваються, вискакують на запарковані авта і виводять по дахах авт танок. Вибивають шиби в автах, ламають антени, кричать.. тішаються.. Авта "скінчилися" тоді вбігають на шкільне подвір'я і там "гуляють... гуляють... І знову дзвенять шиби.... А другого дня по домах розносять бюлетень Асоціації батьків і учителів, в якому написано, що в школі вибито 36 шиб..

Це тільки кілька прикладів з життя сучасного сьогодення. Вони ясно показують, чим живе молода людина. І як в таких обставинах, що в них живемо ми і наші нащадки, провести нашу виховну лінію, основувану на моральних і національних вартостях?

Шукаючи відповіді на це так важливе, але й складне питання, натрапляємо на дуже цікаві думки і в американській соціологічній літературі. Др. Рут Юсіім Dr. Ruth Useem, проф. соціології в Інституті

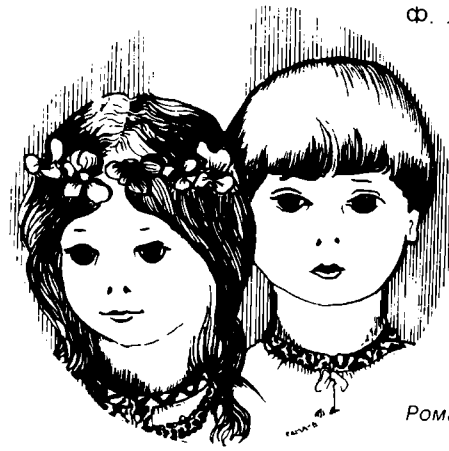

Рис.
Романа Бабюк Рейні

для інтернаціональних студій в навчанні (Institute for International Studies in Education at Michigan University) пише: американська сцена є позначена "антинормами" хвилюванням в напрямі індивідуального задоволення і ненаголошування етики праці. Який це має вплив на сьогоднішніх доростаючих дітей буде залежати частинно від закорінення дітей у їхній суспільній культурі, бо зігнута галузка не мусить бути неминуче похиленим деревом..." (Detroit News 7 — 2 1974).

У цих словах знаходимо відповідь, чому в нашій етнічній групі маємо менше тих "антинорм" на відтинку молоді. Та вже ж тому, що батьки нашої молоді, а з ними і все українське суспільство зараз по приїзді на нові поселення вступили на шлях "закорінення" своїх дітей у своїй національній і суспільній культурі. Маємо на думці наші церкви, школи, молодіжні організації, спортові з'єднання, музичні ансамблі і т.п. Що це правильний шлях, вказує на те перехід західного світу від концепції "перетоплюючого казана" до концепції "мультикультурізму", яка здобула "право громадянства" в Канаді і на наших очах (хоч і тяжко!) народжується і в США.

Якже ж практично те "заякорення" у рідну культуру відбувається у нас?

Мати трьох дітей оповідає: "Як прийде субота, то я неначе водій авта (чоловік дуже часто працює) — зранку відвожу дітей до школи українознавства, зі школи везу їх на пластові сходи, з пл. домівки треба дівчат відвезти на танці, а хлопця на спорт. Аж під вечір ми всі дома...."

Бабуся скаржиться: "Наш Мирон, як піде вранці до школи, то вертається аж під вечір, бо по навчанні у Вищій Школі іде на спортові вправи, або бере інструкції, як служити до Служби Божої по-українському..."

На площі біля пластової домівки в понеділки і

Наша обкладинка. Ніна Левитська. "Казка"
On our cover. Lina Lewytska "Fairy tale" plaster.

СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ ВИСЛАВ ПРИВІТ ПАТРІАРХОВІ УКПЦ

*Іх Святості
Блаженнішому Отцеві Йосифові I
Патріархові Помісної Української
Католицької Церкви і Кардиналові
у Ватикані*

Нью-Йорк, вересень 1979 р.

*Ваша Святосте Блаженніший наш Отче
Патріярше і Кардинале!*

Від імени Союзу Українок Америки вітаємо Вашу Святість у днях цих потрібного святкування. відзначення 50-ліття Синоду Українських Єпископів під проводом Митрополита Андрія; 40-ліття Хіротонії Вашого Блаженства Патріярха Йосифа; 10-ліття посвячення Собору Святої Софії і 10-ліття IV Архиеп. Синоду Помісної УК Церкви.

Численна участь мирян, в тому теж членок нашої організації у тих святкуваннях, свідчить про любов і прив'язання вірних до Української Католицької Церкви і її проводу в особі Вашого Блаженства, Патріярха Католицької Помісної Церкви.

Пересилаючи наші вітання та найкращі побажання, молимо Всевишнього, щоб поблагословив Нашу Церкву і Вас, її Провідника.

Просимо прийняти вислови нашої найглибшої пошани та любови

За головну Управу Союзу Українок Америки

*Марія Савчак
секретарка*

*Іванна Рожанковська
голова*

середі не знайдете вільного місця для паркування, бо там відбуваються сходи новачка чи юнацтва.

В суботу по полудні виходячи зі сходин США, вам треба перейти через велику залю, а зала повна дітей. Бігають сюди і туди з м'ячами. "Що це таке"? — запитайте їхнього керівника п. Д. — "О, це справа дітей від 8 — 12 р. життя в копаному м'ячі. Приготовляємось до змагань"

Коли додати до цього літні табори: виховні, мистецькі, спортові, то треба признати що українська громада в цілому обрала правильний шлях у вихованні своїх нащадків.

Але не всі батьки це усвідомлюють. Ще багато наших дітей, не охоплені "закоріненням" у власній культурі. Вони не ходять ні до українських шкіл, не належать до українських молодіжних організацій, ані не є членами українських спортових клубів. У вільний від шкільних занять час нудьгують по вулицях міст, витрачають час при невідповідних фільмах на телевізії, або роблять збитки сусідам. Звідси тільки один крок попасти у зле товариство і піти дорогою спершу малої провини, а потім більшого злочину, дорогою якою йдуть сьогодні навіть молоді люди з середньої класи.

Це повинні усвідомити собі батьки, особливо в час, коли починається новий шкільний рік, а також і початок нового сезону у різних згуртованнях молоді.

Особливо треба пригадуватись над тим УКРАЇН-

СЬКІЙ МАТЕРІ, оскільки, як показує життя, ВОНА здебільшого вибирає школи і виховний шлях для своїх дітей.

Люди інвестують гроші у землю, дома, акції. А чи не варто, у сьогоднішній складний для нас всіх час інвестувати в НАШУ ДИТИНУ???

Які відсотки, запитаете?

Які відсотки? Послухайте:

"Я гордий зі свого сина — каже батько, послав його до української школи, до Українського Кат. Університету, на курс української мови в УВУ, говорить добре по-українському, тепер в Гарварді пише докторську працю з ділянки української літератури."

Мати схвильовано говорить в телефоні.. Моя доня виходить заміж. Я хотіла б перевірити, чи добре ми уложили шлюбні запрошення.... І продовжує — Пізнались ще в українському "гайскулі" і вирішили разом піти в життя. Я така щаслива... Я така щаслива...."

Дідусь гордо проходиться по городі. А йому назустріч знайома: "У такому настрої я вас ще не бачила. Чи щось сталося?"

"Іду на весілля свого внука. Молоді запізнались у Студентській Громаді, а після працювали в Комітеті Оборони Політичних в'язнів. Не пішла надаремне наша праця у вихованні його. Студіює право, а будучи добре ознайомлений з українською проблематикою, може колись принести користь на вищому ступені і нашому народові...."

Чи треба вам ще більшого відсотка????

НАДІЯ СВІТЛИЧНА ПРО РАЇСУ МОРОЗ

*Раїса Мороз портрет роботи
Опанаса Заливахи.*

*Raisa Moroz. Portrait by Opanas
Zalyvakh.*

Хоч Надія Світлична дуже зайнята, але все таки знайшла хвилину (навіть більше як хвилину), щоб розказати нам про Раїсу Мороз.

Питання: Як давно ви вже знаєте Раїсу Мороз? Чи мали можливість її частіше зустрічати?

Надія Світлична: Раїсу Мороз я знаю віддавна, навіть не пригадую, відколи. З Валентином Морозом я познайомилася в травні 1964 р., а чи була вже знайома тоді з його дружиною — не пам'ятаю. В кожному разі, ми давні і добрі знайомі. Торік вона навіть стала хрещеною матір'ю мого молодшого сина і я цим дуже пишаюся.

Ми зустрічалися не часто, принагідно, але завжди сердечно.

Питання: Де Раїса Мороз училася і працювала, які мала зацікавлення?

Н. С.: Я почала зустрічатися з Раєю, коли ми обое вже мали закінчені університети, я українську філологію в Харкові, а вона факультет іноземних мов у Львові. Але нас єднало і єднає багато інших зацікавлень, крім фахової подібності. Приблизно в одному часі ми захопилися літературою Самвидаву і всім, що розкрили перед нами його обрії. Пізніше, коли в 1965 р. виарештували частину наших друзів і близьких (у тому числі Раїного чоловіка і мого брата, нас об'єднала ще й спільна тривога та турбота за їхню долю.

Питання: Чи арешт чоловіка мав вплив на професійну працю Раї? Я чула, що вона робила переклади з німецької літератури? Чи ці переклади друкувалися, а як ні, то чому?

Н. С.: Про її переклади з німецької мови я знала, бо вона зверталася по оцінку до відомих київських перекладачів. Знаю, що її заохочували в тому всі причетні до перекладницької справи. Але я, на жаль, не читала її перекладів. Друковано їх не було, бо,

зрештою, це вже традиційна практика щодо тих, хто потрапляє на чорний список. Рая ж у тому списку протягом 15 років постійно посідала своє місце і як дружина політв'язня, що не зреклася чоловіка, і як відома активістка руху спротиву в Україні.

Питання: Чи можете сказати щось про те, як часто бачилася Рая з чоловіком, чи легко було дістати дозвіл на відвідини? А чи взагалі легко було Раї, навіть коли був дозвіл на такі відвідини, поїхати?

Н. С.: У таборах суворого режиму дозволено одне особисте побачення в рік і два загальні (від 1-2 години у присутності наглядача й кафебіста) Валентин Мороз переважно був на гіршому статусі, ніж табір суворого режиму, в тому числі приблизно рік у Київській тюрмі під час першого ув'язнення і 6 років у Володимирській тюрмі під час другого, а від червня 1976 р. — в таборі особливого режиму для рецидивістів, де й норми дозволених побачень значно менші. Раїса використовувала кожну можливість для побачення з чоловіком, хоч це було важко і коштовно. Крім труднощів пов'язаних з далекою відстанню, чи не найтяжче було подолати штучні перешкоди: ризик втратити роботу, можливість втратити право на побачення через якесь із безлічі "порушень режиму", через вимогу розмовляти під час побачення російською мовою і т. д., і т. п.

До цього ще варто бодай мимохідь додати низку труднощів, пов'язаних з вихованням сина: брати його на побачення — значить, ризикувати його й без того хистким становищем у школі, ставити під загрозу саме право материнства ("шкідливі впливи на виховання"). Не брати — значить травмувати ще більше травмованого чоловіка і не менш травмовану, до того ж непередготовлену до такої трагедії дитячу душу.

Рая, я б сказала, героїчно долала ті труднощі,

керована очевидно, тільки гострим чуттям справедливості.

Питання: Чи Рая зазнала теж особистих переслідувань? Чи це вона спричинилася до того, що вістка про Валентина Мороза дійшла на Захід? Що робила, коли Валентин Мороз почав голодівку?

Н. С.: Доля сучасних політ'язнів у Радянському Союзі великою мірою залежить від їхніх дружин, від їхньої активності й самовідданості, я б сказала, одержимості в обороні ув'язнених чоловіків. З-поміж усіх відомих мені дружин політ'язнів чи не найбільше виділялася в цьому пляні Раїса Мороз, з якою може конкурувати хіба що її одноіменниця дружина Миколи Руденка. Цим я аж ніяк не хочу применшити ролі інших дружин, з яких кожна на свої можливості — гідна подиву. Раїса, без сумніву, найбільшою мірою спричинилася до того, що ім'я її чоловіка стало серед української еміграції символом (що еміграція перетворила символ на культ особи — це вже інша проблема).

Небагато хто зважувався так безстрашно давати інтерв'ю західним кореспондентам по телефону, наперед знаючи, що одразу телефон буде випучено як мінімум на півроку. Мало хто так відчайдушно апелював до світових організацій і світової громадськості, ризикуючи втратити не лише роботу і всі засоби до життя, а й найсвятіше право — виховувати свою дитину. Раїса знаходила різні способи і використовувала всі можливості, щоб співчуття до долі її чоловіка (зокрема в час його голодівки) не послабнуло, бо тільки послідовною і постійною боротьбою можна рятувати приречених. А в той час її викидали з праці, виганяли з хати, влаштовували провокації синові, перешкоджали кожному її вчинкові, а то й задумові.

Тому я без жадного перебільшення намагаюся звертати увагу на дружин політ'язнів, подібних до Раї Мороз, і постійно стверджувати, що їм випало життя не легше, а часом важче, ніж загратованим чоловікам.

Сприймаю як цілком природну присвяту табірному вірша мого брата Івана Світличного "Золотенькій Раєцці", яка уособила для нього збірний образ усіх подібних жінок:

Молімось, браття — атеїсти,
за наших славних Ярославн.
Направду Бог їх нам послав.

Ідуть шляхетні, йдуть пречисті.
Ідуть... Та хто їм крем'янисті
Безпуття килимами слав? -

Питання: Чи син, Валентин Мороз був увесь час з Раїсою і які були умовини виховування його? Яке було відношення Раїси до батьків чоловіка?

Н. С.: На цих крем'янистих безпуттях одна з найголовніших турбот — передати осиротілому синові все найдорожче за себе й за батька, ще й усміхатись до нього, який би не гнітив камінь, ще й

Виставка Софії Лади у Гантері. Зліва Надія Світлична з Івасиком, Софія Лада і Рая Мороз — хресна мати Івасика. Artist Sonia Lada's exhibition — Hunter, N. Y. From the left: Nadia Svitlychna with son Iwasyk, Sonia Lada, Raisa Moros

співати пісню. Синові ж було якихось 3 роки, відколи він утратив батька — і то не як героя, а як "особливо небезпечного державного злочинця"

Я пам'ятаю Валіка 3- і 4- річним хлопчиком, коли він приїздив з мамою до київських адвокатів, оббивав пороги високих приймалень і малював у тих почекальних листи до тата (бож писати ще не вмів). Разом з ним росла його свідомість, яку роздирали протиріччя і парадокси доби. Як же то важко було Раїсі виховати в синові за таких умов життєву рівновагу, певність і звичайну людську гідність! При тому треба було ще й підтримати Валентинових батьків (пізніше самого батька), хоч якоюсь мірою заступити їм втрачену надію — їхнього сина.

Припускаю, що й від декого з щиро прихильних (не лише кагебістів) бували, очевидно, поради, що краще, поки не пізно, зректись "нетямущого" чоловіка — заради сина, заради втраченої молодості, заради спокою, заради майбутнього — хіба мало заради чого дехто йде на слизьку стежку компромісів із своєю совістю?

Раїса вистояла, бо не була лише дружиною — додатком до свого чоловіка. Як більшість із нас випадково поставлена перед вибором, Раїса не вагаючись відмовилася від багатьох життєвих вигод в ім'я добра і чистого сумління.

Питання: Чи Раїса Мороз турбувалася тільки про свого чоловіка, чи, може, цікавилася теж іншими політ'язнями і їхніми родинами?

Н. С.: Раїса Мороз брала участь у роботі Солженіцинського допомогового фонду, була близька до Української громадської групи сприяння виконанню Гельсінкських угод і до більшості її членів та прихильників. Досить часто виступала підтримку переслідуваних учасників руху опору в Україні. Я могла б навести багато конкретних випадків, назвати багато імен, проте обмежусь лише таким загальним твердженням. *Докінчення на ст. 5*

ПІДГОТОВКА ДО КОНФЕРЕНЦІЇ ДЕКАДИ У КОПЕНГАГЕНІ

14 -30 липня, 1980

Пригадуємо собі 1975 рік. Був це Міжнародний Рік Жінки, який започаткував Жіночу Декаду Миру і Поступу. Жіноча Конференція "Трибуна" у Мехіко, яка відбулася того самого року була дуже бурхлива, голосна й повна політичних кличів. Конференція Об'єднаних Націй, що радила паралельно до "Трибуни" була утяжлива, як звичайно йшла вона згідно зі схемою праці в О. Н., що є рівнозначне з повільністю і перепонами, які робили собі взаємно члени-держави. А все ж таки, дивлячись із перспективи літ, "Трибуна" і офіційна Конференція ОН. були успішними. Об'єднані Нації випрацювали план праці Декади і адміністративну сітку для переведення цього плану. Жіноцтво Третього Світу і індустріального світу виплакавши усі болі і жалі найшли багато спільного. Те, що здавалося їх розлучувало, стало платформою для співпраці. У загальному світ зрозумів, що без співпраці жінок, які становлять половину його населення і здебільша половину робочої сили, економічний розвиток і мир у світі неможливі. Жінки теж набули почуття власної вартости. І, може, чи не вперше, народи світу зрозуміли взаємну економічну і соціальну залежність.

Проминуло п'ять літ. Час зробив оцінку проробленої праці. Об. Нації розіслали до усіх своїх членів довгі квестіонарі. Звітувати будуть також агенції Об. Націй і п'ять економічних комісій, які покликано до праці у районах: європейському (включно з Канадою і Америкою), латинської Америки, східньої Азії, західньої Азії і Африки.

Жіночі Міжнародні організації, які співпрацюють з Об. Націями (НГО) вимагають від своїх членів-організацій — звітів. Вони теж роблять громадську оцінку праці на місцях, викривають недоліки планів, позитиви і негативи ходів державних правлінь у жіночих справах. НГО чи не найбільш компетентні до цього, бо ж вони працюють на місцях та бачать щоденні проблеми жіноцтва.

Конференція Декади буде провіркою проробленої роботи для того, щоб запланувати працю на наступних п'ять років. Тема Декади є дуже

Докінчення: Н. СВИТЛИЧНА ПРО Р. МОРОЗ.

Питання: Ми маємо світлину портрету Раїси Мороз. Чи ви бачили цей портрет в оригіналі?

Н. С.: Відтворений на цій репродукції портрет Раїси Мороз намалював Опанас Заливаха — як людина і як мистець рідкісно цілісний у сьогоднішній Україні. Розмову з Надійкою ми раді б продовжати без кінця, алеж вона спішиться додому до Яреми й івася.

У. Л.

загальна, а клич Конференції у Копенгагені "Здоров'я, Освіта і Праця жінки" звучує і більше стисло спрямовує план праці на наступних п'ять років.

Підготовка до Конференції поживляється. Підготовча Комісія Об'єднаних НАцій радила вже двічі — навесні в Відні і від — 27-го серпня до 3-го вересня у Нью-Йорку. В лютому 1980 року відбудуться наради Комісії Статусу Жінки в Відні, в квітні буде радити вже третя з черги Підготовча Комісія теж у Відні. Паралельно до цих нарад радять також і міжнародні жіночі організації (НГО) та висувають свої домагання й спостереження до О. Н. Жіночі організації на місцях звертаються до своїх урядів з проханням, щоб вони скріпили "Добровільний Фонд" Об'єднаних Націй на переведення Конференції Декади у Копенгагені і для переведення дальшої праці. Вони теж передають різні домагання до урядових делегацій, які будуть їх репрезентувати на конференції Об'єднаних Націй в Копенгагені.

Видається, що сама Конференція Декади у Копенгагені буде куди менша чим у Мехіко і можливо спокійніша, бо напевно виїде менше представниць із Південної Америки, які є відомі з їхнього темпераменту. Копенгаген є менший чим Мехіко та немає де примістити маси людей. Вже сьогодні Комітет Декади закликає, щоб на "Трибуну", що буде влаштована НГО поруч офіційної Конференції Об'єднаних Націй їхали тільки такі жінки, які зуміють винести з цієї "Трибуни" (чи "Форум") щось позитивного й поінформувати про це жіноцтво своїх країн. І Данія не дуже то прихильно дивиться на маси жінок, що відвідують Копенгаген, вона побоюється, що "Трибуна" може дати поштовх до дії їхнім власним скрайним елементам.

Українське жіноцтво підготовляє себе до участі в Конференції. Навчене досвідом Коференції в Мехіко буде концентруватися над наміченими темами "Освіта, Здоров'я і Праця" жінки. Членки Комісії Зв'язків СФУЖО брали активну участь у конференції НГО в Нью-Йорку (п. І. Цегельська — ОУПС; С. Карпінська — УЗХ; Д. Степаняк — ОЖОЧСУ, О. Щурова — СУА; О. Процюк і Д. Рак — СФУЖО) та мали змогу виступити та ознайомились дещо з процедурою О. Н. Світова Федерація Українських Жіночих Організацій, на засіданні управи 10/6 — 10/7 1979 у Філадельфії де були присутні представниці Канади і Америки, постановила брати участь у Конференції Декади. Складові європейські

Докінчення на ст. 18

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ
203 SECOND AVENUE ·
NEW YORK, NEW YORK 10003

ВІДКРИТИЙ ДЛЯ ПУБЛІЧНОГО КОРИСТУВАННЯ
СЕРЕДА, СУБОТА, НЕДІЛЯ: год. 1-5 ПО ПОЛ.
П'ЯТНИЦЯ: ГОД. 3-7 ПО ПОЛ.
В ІНШИЙ ЧАС, ЗА ДОМОВЛЕННЯМ: ТЕЛ. (212) 228-0110

"ЯК МАЛО Я ЗНАЮ ПРО СВОЄ КОРИННЯ..."

Про те, хто відвідує наш музей, не часто знаємо, хіба тоді, коли йдеться про загально відомих осіб, про школи чи зорганізовані відвідини окремих груп. Найбільше про відвідувачів могли б здається розповісти дижурні в Музеї, але і вони змінюються та не обсервують відвідувачів.

Але коли ви відкриєте книгу гостей Музею і перекинете записані густо сторінки, можете дізнатися про цілу скалю почувань та різноманітність людей, які подивлялися красу виставок та бажали в якийсь спосіб це передати на папір.

"Як мало я знаю про своє коріння! Дякую Вам за те, що Ви поширили моє знання" — читаємо в англійській мові те зворушливе і щире ствердження молодої українки.

А ось пише гостя зі Східної Європи: "Виставка прекрасна! Чудові строї і кераміка. Для мене, приїжджої з Польщі це прямо зворушливе. Бажаю багато успіхів!"

"Хоча я не українець — мені музей і виставлені експонати дуже сподобалися" — читаємо в іншому місці.

"Треба було багато доброї волі, посвяти, часу, а

найбільше любові до свого рідного, щоб таке створити тут, на чужій землі" — знаходимо в іншому місці.

А прогулянка союзянок до Музею викликає таку заввагу: "Музей США — це гордість усіх союзянок!"

Розуміється у книзі гостей знаходимо також побажання і завваги, а не лише захоплення, але цих останніх таки величезна більшість. Зацікавлені нашим народним мистецтвом американські відвідувачі просять більше пояснень, як ось напр.: "Я б бажав знати більше про ті прегарні речі; хто їх має, як можна їх уживати у щоденному житті, чи можна їх десь купити" (Це про виставку кераміки) Знаходимо також заввагу молодого пластуна такого змісту: "Чудово підготована виставка. Чи пояснення могли б бути також по-українському?"

Книга гостей в Музеї це важлива його частина і вірний покажчик його успіхів та недотягнень. До неї варто заглядати усім, що працюють для Музею, але також і тим, що його відвідують частіше. А всім іншим відвідувачам радимо знайти хвилинку часу і таки вписати свої враження. Колись і ця книга матиме музейну вартість.

ПОЖЕРТВИ НА УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ:

450.00 дол. **Володимир Рак**, Асторія, Н.Й.
25.00 дол. **д-р Софія Сивак**, Провіденс, Р.І.
5.00 дол. **Олена Климишин**, Дітройт, Міч.

Щиро дякуємо
Дарія Байко,
адміністратор

ДАРУНКИ ДЛЯ КРАМНИЧКИ УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ

Ірина Твердохліб, Рочестер, ЙЙ. — скатерть — "вибійка"

Анна Наташа, Нью-Йорк, музейно-мистецька референтка 1-го Відділу США: 2 вишивані серветки, 6 хустинок, доріжка і 6 серветок.

Анна Зелик, Нью-Йорк, Н.Й. — 1 керамічна попелничка і 6 наволочок на подушки (декоративні).

Олена Бурбан, Кліфтон, Н. Дж. — 6 вишиваних закладок до книжок і 2 вишивані краватки.

Володимир Мерещак, Ведерсфельд, Конн. 6 книжок — поезії "Жевріюча Ватра"

Український Науковий Інститут, Гарвард, Масс. — "Паспорт — Україна"

Сердечно дякуємо
Ірина Волосянська

ПОДЯКА

Складаю сердечну подяку за допомогу при влаштуванні музейної крамнички на фестивалі в Голмдель, Н.Дж. Вп. паням **Стефанії Савці** з Нью-Йорку і **Наталії Рибак** з Елизабет, Н. Дж.

Ірина Волосянська

ЗАМІСТЬ КВІТІВ:

В пам'ять Найдорожчої Мами бл. п. **Неонілі з Кархутів** Мечник складаємо 50.00 дол. на Український Музей

Ольга і Ярослав Чипак

Замість квітів на свіжу могилу нашого стрічного брата **Юрія Т. Гірняка** в Оттаві, Канада складаємо 50.00 дол. на Український Музей

Микола і Марія Гірняки

В пам'ять Дорогої Приятельки Шановної Пані **Неонілі Мечник** складають на Український Музей 40.00 дол.

**Олімпія Хойнацька, Ірена Чайківська,
Ліда Ігнат, Сяся Тершаковець.**

В пам'ять товаришки по праці бл. п. **Катерини Якимюк** складаю 25.00 дол. на Український Музей

Надія Касіянчук

В пам'ять покійної **А. Кравчук** складаю 25.00 дол. на Український Музей

Лідія Фіцалович

Замість квітів на свіжу могилу бл. п. **Михайлини Мосори**, матері нашої співпрацівниці Євгенії Ратич складаємо 100.00 дол. на Український Музей

Працівники УНСоюзу і "Свободи"

Замість квітів на могилу бл. п. **Миколи Вайди**, мужа нашої довголітньої секретарки Наталії Вайди складаємо 25.00 дол. на Український Музей в Нью Йорку

Членки 41 Відділу СУА — Філадельфія

Замість квітів на свіжу могилу бл. п. **Михайлини Мосори** на Український Музей зложили:

Дана і Орест Городиські — 20.00 дол.

Надія і Осип Гджери — 10.00 дол.

Оксана і Тарас Боднар — 20.00 дол.

МУЗЕЙ ВИПУСКАЄ РІЗДВЯНІ КАРТКИ

Здано до друку серію різдвяних карток роботи українських митців Якова Гніздовського, Любослава Гуцалюка, Аркадії Оленської-Петришин, Петра Холодного і Михайла Черешньовського; також у серії будуть три репродукції ілюстрацій із "Ізборника Великого Князя Святослава Ярославича 1073 року" Картки мають бути готові на початку листопада.

Замість квітів на свіжу могилу довголітньої і незабутньої членки 28-го Відділу СУА в Ньюарку-Ірвінгтоні бл. п. **Михайлини Мосори** зложили 160.00 дол. на Український Музей в Нью-Йорку:

25.00 дол. — **Юрій і Люцина Олесницькі**; по **20.00 дол.** — **Надія Мандрусак**; по **10.00 дол.** **Володимира Бакун, Анна Дубас, Ірина Кіндрачук, Іванна Калинич, Марія і Ольга Плакیدی, Олена Підлуська, Анна Тиха;**

по **5.00 дол.** — **Ольга Бодлак, Ольга Гаврилюк, Марія Гординська, Павлина Дереш, Люба Савойка, Антін Тимкевич, Ірина Яворська.**

БІЛЬ

Дерево з втятими руками
плакало цілу ніч з горя.
Рани пекли текучі
соком — кров'ю.
Кружева мертвих ран.
наче орбіти очей
сліпими білими плямами
в самотню ніч.
Німо дивились в небо
безсонним ранком
очі відкритих ран.
Соки бігли з землі
прозорим квітом меду
вище і вище.
Вчора їх відчували
пальці тендітних рук.
Вчора вітер їх пестив.
Ранком птахи сідали
пісню співати рано
гойдались на тендітних

МАРТА КАЛИТОВСЬКА

пальцях під вечір.
Знову ранок вставав
сонні піднявши плечі.

В небо дивились
кружева втятих ран.
Кров ще біліла
гострий тамуючи біль
білих відкритих ран.

ОСІНЬ

Жовті плями на стінах
дивні тчуть візерунки.
По кутах — сонні тіні
по садах — запах трупків.
Сукня ніби модерна
вишита жовтими латами.
Осене ти химерна
з косами патлатими!

Рими і не-рими

Мюнхен — Париж. Видання "На горі" 1959

УСМІХНИСЯ

(Автентичне)

Учителька дала завдання приготувати приклади на приповідки.

— Як розуміти: "Моя хата скраю"?

Учениця вияснює:

Це значить, що всі пані пльоткують, а одна не хоче.

Учитель питається Петруся.

— Як називається столиця України?

Петрусь:

— Чому питаєте?. — Хіба ви не знаєте?

СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС ІМ. ЛЕСІ І ПЕТРА КОВАЛЕВИХ

на історичну повість або оповідання.

Згідно з бажанням фундаторів, твір повинен мати позитивне, державницьке наświetлення, при чому тему можна зачерпнути з будь-якого відтинку української історії.

Твори у трьох примірниках, переписані на друкарській машинці треба надсилати до 31 грудня 1979 р. Допускається до конкурсу теж друковані твори. Склад журі буде поданий своєчасно. На нагороди включено нерозділену суму з попереднього конкурсу, так, що вона виноситиме 800.00 дол.

Заохочуємо письменників до участі та просимо надсилати твори на адресу:
UNWLA 108 Second Ave.
New York, N.Y. 10003

Діловий Комітет

— Прочитає нам Марта цей гарний вірш Тараса Шевченка.

— Я не приготована.

Чому? У десятій раз питає, щоб почути: "ми мали плавання", "концерт", "я забув", "не був вдома" і т.п.

Що робити? Журливо б'ється думка, а око схоплює усміх, злорадний усміх на викривлених устах, похмурий погляд з-під гарних вій красуні-дівчинки, а то й в очах насміх, мовляв "ну, що нам зробиш?"

І закипає в серці злість. Ні, це не вихід. Злість не відкриє серцець. "Поддай душі убогій силу", о Господи" і загоряються на мить Шевченкові слова. Успокоюється серце.

Звичайно, вона розуміє їх. Не могли на сьогодні приготуватись. Не хотіли ж бо навмисне зробити прикрости ні їй, ні собі, ні тим більше Шевченкові. Йому колись було дуже приємно, як великі пані, графині та княжни, проказували з пам'яті його вірші в своїй сальонах, палатах. А втім всі люди вивчали поезії Шевченка, навіть тоді, як окупаційна влада забороняла їх вивчати. От на Підляшші, перед другою світовою війною у селі Київці польська поліція шукала одного "Кобзаря" Скрізь по хатах ходила. Не знайшла. Господар Василь Мелешко добре заховав книжку в своїй стодолі, а вечорами сходилась молодь і вивчила "Кобзаря" напам'ять. І

ніхто не зміг відняти їм Шевченка. І вони, учні вивчаючи Шевченкові твори можуть збагатитись великою красою і любов'ю.

Розповідала, й в думці молилась: Господи розігрій їхні серця, любов'ю запали, Ласкавий Ісусе, змілосердься над ними"

У байдужих очах проблиснули зацікавлення іскорками заясніли. — Самі, добровільно, що хочуть нехай самі вивчать на наступну лекцію.

Чи є такі охочі?

Дві руки піднялись.. три-чотири, й більше. Майже всі. — Слава Тобі, Ісусе, Господи мій. —

Шкільний дзвінок тоненьким струмочком у класу вбігає. Молитва. Шум складаних книжок, голосів, поспіх. Колишуться надломані лавки. Затихають поспішні кроки на сходах, уривані слова... англійські слова. Тихо. З вулиці подавенькує трамвай.

Самотньо вже в класі. Учителі не спішно. Цілу лекцію ще раз проходить. Ні вправ, ні вірша, ні навіть читання. Хіба так можна? Хіба це наука? Сльоза одна, друга поволі скапує на стіл... Так тяжко... тяжко. Співчутливо зі стіни споглядає Шевченко. І захитались піднесені руки..... А все ж таки дорогу до серцець знайти треба, знайти можна. Кам'яна стіна усувається. Никне кам'яна стіна.

НОВИЙ ПОСІБНИК — КАСЕТКА — УКРАЇНСЬКІ ПІСНІ "СЛУХАЙТЕ І СПІВАЙТЕ!"

З нагоди Міжнародного Року Дитини, Виховна Комісія при Головній Управі СУА видала касетку з награними українськими піснями, яка може служити не тільки учителькам дошкілля та шкіл українознавства, але також може бути корисною для матерів, що хотіли б навчити дитину співати, а не мають можливості для цього. Дитина вчиться сама, слухаючи стрічку.

Метода навчання полягає на кількаретовій повторенні поодиноких фраз пісні, награної на касетці-записувачі. Починаючи вивчати пісню, учителька при супроводі музичного інструменту (піаніно, чи іншого) проспівує цілу пісеньку. Відтак повторює її фразами. Кожну фразу по відспіванні учителькою повторюють діти, а відтак діти проспівують цілу пісеньку. Це повторювання не тільки улегшує вивчення мелодії, але й рівночасно є дуже доброю справою на вивчення українських слів. На зміст касетки складаються пісні:

Вийди, вийди сонечко
А вже красно сонечко припекло
Куку!, куку! чути в ліску
Ой минула вже зима
У лісі літом я би жив
Йдуть дівчатка і хлоп'ятка

І шумить і гуде

Сипле, сипле, сипле сніг
Їде, їде поштовий візочок
Де є, де є той літак?
В понеділок борщик
Мати доню колихала

Крім тих пісеньок касетку доповнюють три фортепіанові марші — Є. Юцевича, І. Берковича і П. Козицького. Марші дуже потрібні спеціально у веденні навчання у світличках.

Посібник "Слухайте і співайте" виготовили професійні сили: піаністка Марія Лісовська, бува студентка Українського Музичного Інституту у Дітроїті, яка студіювала музикологію на Вейн Університеті, і закінчила його ступенем магістра; слова наспівала Христина Липецька, знана українській громаді оперна співачка, меццо-сопрано.

Касетка є виконана по-мистецькому Поручається її українським школам, дитячим світличкам та всім, хто любить українську пісню. Це гарний почин, корисний не тільки зібранням пісень на "нині", але також збереженням української пісні, завдяки сучасним модерним засобам, на майбутнє.

Сестра Миронія С.П.Д.М.

НАША ОБКЛАДИНКА

Ніна Левитська: "Зажурена Україна", 1944 р.

N. Lewytska: Sorrowful Ukraine, 1944.

На нашій обкладинці скульптура Ніни Левитської, якої п'ята річниця смерті минула в червні цього року.

Ніна Шеманська — Левитська народилася 1 липня 1902 на Волині в Луцьку, де закінчила народну школу. 1914 р. батько, кадровий старшина змобілізований, а мати з дітьми виїздить до Києва. Повертаються до Луцька 1918 р. Тут закінчила Ніна Левитська гімназію та почала вчити в сільській школі. За розповсюдження протипольських летючок грозить їй та сестрі арешт. Тікає до Чехословаччини і від 1923 р. перебуває в Празі. Тут студіює на філософічному факультеті Карлового Університету, де згодом пише дисертацію на тему "Етика українського філософа Григорія Сковороди". Про цю працю пише в листі "Писала я цю працю з захопленням, бо для чехів це невідома особа". В часі студій вчилася теж як вільна слухачка музики і співу в

Педагогічному Інституті ім. Драгоманова. Тут познайомила з Борисом Левитським, з яким у 1925 р. одружилася.

В Празі існувала тоді Студія Пластичного Мистецтва, яка на ділі була приватною українською академією мистецтва. Оснував її проф. Дмитро Антонович. Через неї перейшло багато сьогодні відомих мистців, з яких більшість так і залишалася за кордоном. Ніна була учасником цієї Студії, а опісля вчилася теж у Мистецько-Промисловій Школі в відомого проф. Дворжака. Цю школу закінчила в 1944 р. "Задля скульптури покинула я і музику і спів" писала Ніна Левитська.

Про її скульптурні портрети пише Володимир Попович таке:

Їй було цікаво пізнавати вдачу людини, відгадувати прикмети характеру, входити з нею в ближчий контакт. У процесі ліплення портрету витворювався скоро інтимний зв'язок між мистцем і моделем; це інтимне довіря і розуміння були необхідні мистцеві для творчого процесу. Завдяки їм мистець глибоко відчував психіку портретованої особи і міг точніше передати в різьбі її фізичні й психічні подібності.

Левитська не шукала в своїх портретах формальних, стилевих розв'язок із думкою експериментувати сучасні модні стилі, її цікавила в портреті перш усього людина. Це не значить, що вона занедбувала, або ставила на дальший план формальну розв'язку портретів. Навпаки, Левитська звертає особливу увагу і на формальний бік своїх творів. Вона ніколи не повторює тих самих поз, чи однакових оформлень бюстів. Формальна розв'язка погруддя мусить гармонізувати з цілістю портрету і під цим оглядом винахідливість мистця є помітна. Такий саме підхід запевнив мистцеві оригінальність праці; і тому нічого дивного, що Левитська стала скоро знаною портретисткою в Празі. Чеська преса писала з признанням про її портрети на виставках Української Студії.

Майже половина творів Ніни Левитської це портрети. Вони по-різному трактовані, але вказують спільні, характеристичні для творця риси, як наприклад те, що мисткиня інакше трактує голову а інакше бюст. Обличчя різьбить вона звичайно у стилізованому реалізмі, а бюст загальною по-імпресіоністичному. Дуже часто на її портретах

Ніна Левитська: Погруддя з рукою — гіпс, 1934 р.

N. Lewytska Bust with hand — plaster, 1934.

видно руку. У фігуральних композиціях старається передати думку, символ. Її твори не бувають реалістичні.

Її головний внесок це портрети в тому сильні дитячі портрети.

Погруддя українських діячів мають ще й вартість як документ доби.

У 1965 р., вмирає чоловік Ніни Левитської і це відбилися на її творчості. У 1968 р. творить цілком експресіоністичну маску "Жах", у якій мабуть відбивався її тодішній психічний стан. Це наче крик безнадії.

Про її творчість написано дуже мало. Нотатки з Мистецтва ч. 16 помістили ілюстровану знімками її скульптур, вичерпну статтю Володимира Поповича, яку опіля завдяки жертвенності приятелів і знайомих бл. п. Оксани Дучимінської, згідно з її останнім бажанням видано окремою відбиткою.

Про композицію "Казка", яку ми помістили на нашій обкладинці читаємо:

Твір, що чарує своєю загадковістю, є композиція "Казки" (1947 рік). Портрет молоденької дівчини з хвилястим волоссям. Та це не є портрет у стислому значенні слова, лише самостійна композиція. В ній нема випрацьованих деталей обличчя, лише потрактоване загальною, весь закінчення на ст. 22

НАЙНЕЩАСЛИВІШІ ДІТИ

(Московському Комітетові Міжнародного Року Дитини в альбом)

Дитина — найбільш немичне і безборонне створіння. Під час стихійних нещасть, історичних катаклізмів, родинних незгод вона, як правило, не витримує кризи, нещастя і горя, стається жертвою обставин, нидіє фізично, занепадає морально, а то й гине. Статистика подає трагічні цифри про смертність дітей під час гураганів, пожеж, воєн, революцій і домашніх звад та чвар.

Проте найбільш нещасливими є діти в советських таборах смерти. Про них пише в своїй найновішій книжці "Коліма" Роберт Конкест. У Міжнародному Році Дитини багато пишеться про піклування дитиною. У Советському Союзі вже давно неправдиво перехвалюється щасливе дитинство, нібито здійснюване в країні "перемігшого соціалізму" Як насправді виглядає це дитинство, прочитаймо в Конкеста: "Це ж вам опіка над матір'ю й дитиною! — закликала Ніна Гвінлятвічі, побачивши перший раз загін "матерів", оточених поліцистами з готовими до вистрілу рушницями. Але насправді далеко пізніше ми довідалися більше про "радість материнства і щасливе дитинство" у московських таборах.

Не знати чому управа табору Елген вирішила, що тут найкраще місце для в'язничних дітей кожного віку. Якщо вони зуміють пережити тамтешні злидні, то й куля їх не візьме. "Матерями" називали всіх ув'язнених вагітних жінок, або тих, яких спіймали на недозволених любощах. Їхня доля була незавидна, хоч іноді траплялися прояви людяности. Кілька разів з нагірних вартівень чути було команду "Пора годувати!" Тоді під доглядом озброєної сторожі формувався похід виснажених і нещасливих жінок по п'ять в одному ряді і прямував до дитячого будинку. Кожна мати отримувала свою дитину і питала саму себе, як витиснути для неї хоч кілька крапель молока з недожвлених і виснажених надмірною працею грудей. Звичайно по кількох тижнях лікар зголошував владі, що матері не мають уже молока й пора післати їх зрубувати дерева в лісі, а дітей залишити на звичайному харчі, хай гартуються до твердого життя. У наслідку цієї системи "матері" не видержували тиску й гинули, а їхнє місце займали інші "неморальні" жінки з усієї Коліми.

По народженні дитини мати має право бути з немовлям один тиждень, пізніше мусить іти до праці. Годувати немовля може тільки в визначених годинах і місці. По дев'яти місяцях мати має право бачити свою дитину дві години місячно. Але й цей привілей не прислугує матерям від травня до вересня через пильні роботи в полі. У тому часі діти є під опікою непоганих але некомпетентних жінок, ув'язнених за кримінальні злочини. Вони виконують тільки найнеобхідніші материнські обов'язки — перевивають і годують дітей.

Забавок діти майже не мають. Та й рідко сміються. Говорити починають пізно, а сердечної любови ніколи не зазнають. Немовлятка швидко забувають своїх матерів, які тяжко це переживають. Старші діти слідкують крізь шибки вікон за своїми ув'язненими матерями, що маршують по п'ять у ряді під доглядом поліцистів з наїженими багнетами.

Пізніше посилають дітей до табору Талон. Там матері не мають доступу. Їх вивозять далеко звідсіль. Елінор Ліпер, колишня швейцарська комуністка, чудом урятована, описує один випадок, як мати працювала послугачкою в домі, де жив її син. Бачила його щодня, але він її ніколи не пізнав. Вона нікому не признавалася зі страху перед гонителями і була щаслива тим, що бодай могла бачити свою дитину.

В іншому баракі проживали неодружені дівчата з своїми дітьми. Своє материнство пояснювали тим, що воно хоч на кілька тижнів поліпшувало їхні життєві умовини. Зразу вони відмовлялися від дітей, але пізніше під час годування і перебування з дітьми прив'язувалися до них сердечно. Але по двох роках дітей силою забирали до дитячих будинків.

Серед нижчого прошарку вільних поселенців життя немовлят також було безвиглядне й незавидне. Воно повністю залежало від материнського молока. Але надмірна праця і постійне недоїдання так виснажувало матерів, що вони тратили молоко, а немовлята гинули.

Старші діти не були щасливіші. У шпиталі вони отримували денно одну склянку молока, шматок хліба і трішки масла. Але ніколи не мали родини, овочів, вітамінів, хіба на такі okazji, як "перше травня" чи інші офіційні советські святкові дні. Тоді давали дітям пів малого зеленого яблука.

Стільки у Конкеста про дітей. Читачі, мабуть, погодяться, що діти в советських таборах смерти є найбільш нещасливими на світі. Даремно большевицькі пропагатори горлають про щасливе дитинство в ССРСР. Факти, подані в книжці Конкеста (та й не тільки в нього, прочитайте книжку українського автора І. Каздоби, а побачите те саме), кажуть навпаки. Ф. Достоевський писав, що сльози невинної дитини не оправдують навіть найсправедливішої державної системи. Що ж тоді казати про сльози сотень тисяч дітей у ССРСР? За свої божевільні і злочинні вчинки Гітлер і його криваві співпрацівники заплатили дорогу ціну. Коли історія виставить такий рахунок Брежневу і його опричникам?

За Р. Конкестом — Ярослав Чумак

СТАРІСТЬ

Нічну тишу несподівано порушив приглушений дитячий голос:

— Мамо!

Мати не відразу відповіла. Вона не сподівалася цього. Вона думала, що її Горунцю вже спить. Прислухалася.

І знову до неї прилетів цей запитливий приглушений, але цілком виразний голос її сина:

— Мамо!?

— Що таке, Горунцю, чому ти не спиш? — запитала вона, ще почекавши.

— Мамо, а коли я буду старий?

О!.. питання. Таке дивне, несподіване питання! І таке просте... а як дати на нього таку ж просту, ясну, зрозумілу для дитини відповідь? Їй самій часом здавалося, що вона вже стара. Правда, не дуже стара, але ж... а тут її дитина про це питає. Оце недавно її чоловік приніс був подарунок і побажав їй кріпкого здоров'я на много літ. Тоді вона собі пригадала, що їй скінчилося того дня 27 років. І чомусь тоді їй набігла думка, що вона вже така стара: 27 років! Так багато!

— А чому ти питаєш?

Дитяче ліжко заскрипіло і хлопчинка прийшов до матері.

— Мамо, я хочу до тебе, — і він скоренько вигідно вмовстився коло неї під ковдрою.

— Мамо, — шепотів він їй тепер вже до вуха, — що то таке "старий"? А чи я буду старий?

Чи ти будеш старий?.. хм... — секунди бігли — багато їх — мовчазні, темні, однакові і порожні. Ні одна з них не помагала їй. У поспіху мати шукала відповіді, але вона не знаходилася. Хлопчик чекав. Сон не брав його.

— Мамо?..

— Горунцю, почекай. А... а ти хотів би бути старим?

— Я не знаю.

— А може ти вже старий?

— А який я старий?

— А скільки тобі років? — спитала вона.

— О... ти знаєш.

— А ти не знаєш? А ну, а ну, скажи мамі, скільки тепер маєш роки.

Хлопчинка витягнув з-під ковдри руку з розчепіреними пальчиками, підніс її високо, але навіть йому самому нічого не було видно.

— Я знаю. А ти не бачиш, не бачиш! — засміявся він.

— А так, нічого не видно. — І аж нарешті, догадавшись з його руху, вона впіймала його ручку за розчепірені пальчики і жвавенько голосно порухувала: — Ага, тепер знаю. Маєш чотири роки. А де п'ятий?

— Нема! — і він хотів уже схвати руку.

Але мама похапцем знайшла і п'ятого і Горунцю тепер уже зовсім голосно розсміявся. Мати затулила йому долонею рота.

— Будь тихо! Чому не спиш? Вже дуже пізно. Треба спати. Я хочу спати.

— А я не хочу! Мамо, скажи, коли я буду старий? Га? А ти стара?

— Ні... ще ні.

— А бабуня стара?

— О, так, вона стара.

— А дуже стара?

Це питання мати зустріла, як великий камінь на дорозі: її мати не була аж така стара вже... але... Знову виринула довга павза, повна безуспішних пошуків за негайною відповіддю.

— Ні, не дуже стара... але стара.

— А коли я буду старий? — допитувався маленький Ігор.

— Горуньку, ти краще спи. Вже дуже пізно. От, як не будеш скоро спати, то до завтра станеш старим — поспішила припечатати цю істину мама.

— То я не буду спати! Я хочу бути старим! А який я буду старий? Га? Такий, як бабуня? Га? Скажи.

Мамині обійми бувають часом такі сильні. Але вони не такі страшні. Вона не здушує так, як дядько Максим.

— Ходи, мій старенький. Спи вже, ну, спи! Та не крутись ти, ну... лягай вже... будеш, так, будеш старий, як бабуня. Тільки спи тепер.

"Тільки не так скоро, не тепер" — хотіла ще додати, але вчасно спіймала себе на цьому і промовчала.

Маленький Ігор задоволений позіхнув, зробив собі кубельце під боком у мамі... витягнув ніжки... було так ладно тут... утульно, так тепло! І раптом чомусь дуже захотілося спати.

Широка, темна, величезна, м'яка і тепла запона сну і спокою всевладно і тихо спустилася на обох і на все довкола. Все затихло.

Філадельфія. Березень 1977 р. Б.

ОЛЬГА МОНАСТИРСЬКА: ЛЮБЛЮ ГЛИНУ...

У мене на ватрані стоїть невеличкий глечик. В нім чудово виглядають яскраві настурції. Він сіро-голубо-синій, дуже гарної форми, та, на жаль, відбилосся йому вушко... Кладу його до стіни відбитим ушком, (щоб ніхто не бачив!), і чекаю літа, чекаю настурцій!

А він мені пригадує чудове літо 1955 року, Літню Мистецьку Школу в Бенф, Альберта, скелисті гори, припорошені на вершках снігом, повітря, повне запаху живиці... І пригадує мені невелику постать завжди усміхненої пані Ольги Манастирської, бо її мистецькі пальці й виліпили мені на пам'ятку цей глечик...

Пані Ольга була того літа в Бенфській школі, так як і я. Тільки в різних відділах і функціях. Я була студенткою в музичнім відділі, а пані Ольга була асистенткою інструкторки кераміки, пані Сібіл Лавбентал. Не пригадую, як ми познайомилися, але здалося нам, наче ми вже знаємося дуже давно. Мабуть, це пластова дружба нас так зблизила...

В перервах я забігала до керамічної майстерні і з подивом дивилася, як дрібні пальці пані Ольги на колесі виточували чудо... і... закохалася в синенькому глечичку...

А потім ми роз'їхалися. Пані Ольга до свого Едмонтону, а я до Торонто. Принагідно ми обмінювалися карточками, винагідно передавали привіти людьми, які їхали сюди, чи туди. Принагідно я читала в пресі про керамічні успіхи Ольги Манастирської. А від минулого літа я є власницею нового мистецького твору пані Ольги. Це "Соняшник" — подарунок від мого дружини з мандрівки по Альберті. Соняшник? Так, з глини. Наче плоскорізьба на дерев'яному тлі. Наче картина.

Усміхнений, симетричний, з чудовими ніжними листочками. Висить на стіні та відсвіжує спомини з Бенфської Школи...

І соняшник цей відсвіжив наше знайомство, він був причиною довжелезних листів різних питань. А з відповідями хочу познайомити читачів. Хочу познайомити їх з мистецькою творчою працею Ольги Манастирської, її успіхами та проблемами в кераміці.

Питання: Коли Ви почали цікавитися керамікою?

Відповідь: Замилування до кераміки зродилося у мене фактично ще дома, себто в Україні. Я все любила "горщики" і мала велику колекцію гуцульських мініатюр. Але займатися цією ділянкою почала аж у Канаді. Тут був конкурс на найкраще виконану річ руками, і я тоді виграла стипендію. Тоді все й почалося!

П.: У кого Ви вчилися?

В.: Моєю першою інструкторкою була св. п. Сібіл Лавбентал. Вона й перша властиво повела тут в Альберті керамічні курси, і "пустила в рух" глину. Два роки я була її студенткою, а третій рік асистенткою в Бенфі. У неї також я склала іспит на інструктора кераміки. У неї я набувала своє фахове знання, але все у мене був нахил до свого, і я перенесла всю свою увагу на наші форми і мотиви, чи розписи.

П.: Які мотиви-розписи Вас найбільше цікавлять?

В.: Не можу, властиво, точно сказати, котрі розписи якраз мені найбільше відповідають, бо цікавить мене взагалі все наше, народне. Я стараюся компонувати власні мотиви, але оперті на народніх символіках. Цікаве у мене те, що майже не можу повторити цього самого розпису два рази. Все є якась нова фантазія. (Значить, немає надії на ще один такий самий синенький глечик, з ушком... — подумала я собі...), а пані Ольга продовжує: ..під час

*О. Манастирська. "Славні співаки. Кераміка
О. Manastyrska "Famous Singers", Ceramic.*

О. Манастирська. Тарілки Кераміка
O. Manastyrska Plates, Ceramic.

випалювання, глазури на виробках стають досить химерними. Не завжди дістається кольор, який бажється, або який заплановано! Часто поверхня виробів змінюється. Якраз через те гончарство і є цікавим.

П.: Яку глину Ви вживаєте у Вашій праці?

В: Уживаю три роди глини. Низько палена, яка надається для гуцульських мотивів, і високо палена, руда або легко сіра, на яких також малюю народні мотиви поливою. Решта глини лишається природньою. Хочу підкреслити, що всі мої праці виконані на гончарському кружку, крім (деколи) тарілок, які вимагають довшого часу, щоб їх зняти з колеса.

П.: Чи керамічне мистецтво вже тепер стало Вашою професією?

В.: Не можу сказати, щоб то була моя професія, хоч могла би бути. Але я так люблюю всім народнім, що це радше замилювання.

П.: Можна б тоді назвати "замилювання професією"? — додаю і питаю: Чи Ви пробували передати даліше Ваше знання та любов до кераміки?

В: Так, я хотіла передати своє знання другим, розпочала курси, наперед для пластунів, потім для Ліги Католицьких Жінок, одержала навіть державну субсидію, і почалися курси вишивання та кераміки. Я вчила 6 років. На курсах я завжди наголошувала, що так як вишивка та писанка, українська кераміка мусить задержати свою особливу характеристику. І тепер, хвилево, я залишила курси, хочу попрацювати більше сама. Крім того я вчу в Рідній Школі і там стараюся вщепити любов та подив до нашого мистецтва.

О. Манастирська. Барани машерують. Кераміка
O. Manastyrska "The Marching Rams". Ceramic.

П.: Значить, крім праці з керамікою, Ви ще працюєте в Рідній Школі. Маєте ще інші зацікавлення?

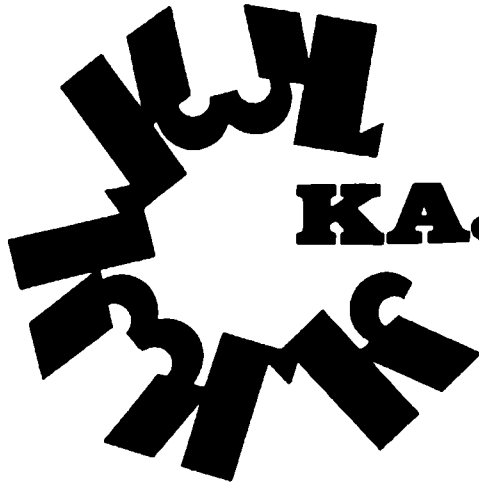
В.: Я також працюю в Українському Музеї-Архіві. Чим цікавлюся? У мене також не мала збірка моїх олій. Вчилася я малювати 5 років у бл. п. проф. Буцманюка. Але коли відкрила своє керамічне студію, дістала від мого св. п. мужа колесо й гончарську піч, не було вже для мене нічого іншого крім глини!

П.: Мали Ви вже також свої виставки?

В.: О, так! Їздила я з моїми виставками, крім Едмонтону, до Калгар, Саскатуну, Вегревіл, Спокен в США. Там, на Світовій Виставці я демонструвала 10 днів працю на гончарському колесі, малювання та мала свою власну виставку. І звичайно, багато моїх керамік тоді розійшлося до приватних колекцій. Крім того я виставляла свої речі на закінчення курсів з моїми студентками.

Докінчення на стор. 20

КАЛЕЙДОСКОП ЖІНОЧОГО ЖИТТЯ

УПОРЯДУВАЛА СВІТЛЯНА ЛУЦЬКА—АНДРУШКІВ

УКРАЇНА

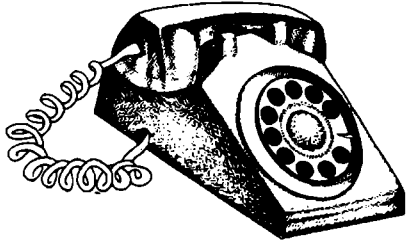
- Київ. Жіноча збірна України встановила новий світовий рекорд у легкоатлетичній естафеті 4 x 200 метрів! Героїнями цього спортивного подвигу стали наші землячки **Раїса Махова** (Дніпропетрівське), **Ніна Зюськова** (Донецьк), **Тетяна Пророченко** (Запоріжжя) і **Марія Кульчунова** (Київ). Вони пробігли естафету 4 x 200 м. за 1.30.8. Попередній рекорд світу був 1.31.6.
- Генеральним директором виробничого об'єднання "Світоч" у Львові є **Валентина Наумова**. "Світоч" — це кондиторська фірма, яка випускає близько 80 сортів цукерок, 22 з них шоколадові, 10 сортів карамелей та різнорodne солодке печиво. Більшість працівників "Світочу" — жінки. Знані вироби "Світочу": цукерки-помадки "Золотий горішок", "Галичанка", "Чайка космічна", "Молочна крапля", "Українка", "Бджілка" і т.д.
- У журналі "Образотворче мистецтво" ч. 3, 1979, який видає Спілка художників України в Києві, появилася цікава стаття **Тетяни Кара-Васильєвої** "Полтавська вишивка". Стаття наświetлює традиції полтавської вишивки і накреслює сучасний стан і майстерність поодиноких вишивальниць цього мистецтва на Україні.
- Тренером радянської збірної жіночої дружини з гімнастики, яка готується на Олімпіяду в 1980 році, є **Лариса Латиніна**, заслужений майстер спорту і чемпіон світу жіночої гімнастики в 1958 році. Л. Латиніна брала участь в трьох Олімпіадах: в Мельборні, Римі і Токіо, звідки привезла золоті, срібні й бронзові медалі. Походить вона з Херсону. Останніми роками проживає в Києві, де займається виховною спортивною діяльністю, підховуючи нове покоління гімнасток.
- Київська дослідниця **М. Жердинівська** надрукувала в португальському журналі "Африка" (ч. 2, 1978) статтю "Африканська португаломовна література на Україні". М. Жердинівська розглянула українські переклади з літератур Анголи, Мозамбик, Островів Зеленого Мису та інших.

ПОРТУГАЛІЯ

- Лісбона. Президент Португалії А. Еанес доручив **Марії де Люрдес** творити новий португальський кабінет. Марія де Люрдес є другою жінкою в Західній Європі, яка займає пост прем'єра. Політичні погляди М. де Люрдес наближені до поглядів поміркованих соціалістів, хоч вона не належить до жадної політичної партії. Вона була активна в русі португальських жінок за рівноправні права з мужчинами. З професії Марія де Люрдес є інженером-хе-міком.

США

- Гантер, Н.Й. При церкві св. Івана Хрестителя відбувся в липні 1979 р. вечір колишньої артистки українського театру **Олени Бенцаль-Карпак**. Це був вечір споминів, на якому артистка цікавим, живим способом подала історію українського театру в роках 1919-1950. О. Бенцаль-Карпак оповіла про свою участь в театрі, про працю свого чоловіка відомого режисера М. Бенцаля і багатьох акторів, яких їй довелося зустрічати на своєму творчому шляху.
- Нью-Йорк. У міжнародному журналі для дослідів дитячої літератури "Федрус" ч. 1, 1979 надрукована стаття **Христини Л. Винар** п. н. "Українська дитяча література в північній Америці". Стаття розміщена на 16 сторінках. Це перший англomовний огляд української дитячої літератури у вільному світі. Стаття ілюстрована репродукціями з книжкових і журнальних видань і включає бібліографію. Христина Винар є членом Української дослідчої фундації в Кольорадо.
- Нью-Йорк. При Академії св. Юра існує з 1973 року молодечий співучий ансамбль "Промінь" під музичним керівництвом **Богдани Волянської**. Репертуар групи складається з українських народних пісень, модерних пісень з України та клясичних творів. Ансамбль "Промінь" є членом Українського Музичного Інституту Америки.

Тільки між нами і телефоном ...

"ЧИ Я ВАС ЗБУДИЛА?"

11¹⁵ вечора (ночі?)... Телефонний дзвінок.

Ви швидко кидаєтесь на слухавку, щоб дзвінок не розбудив чоловіка, чи сестри, чи дітей. Одним оком дивитесь на годинник. Серце дещо поденервоване тріпоче. Пізно? Трохи. Отже — може щось погане десь, колись притрапилось?

— Галло! — обзиваєтесь дещо захриплим голосом, удаваним тоном холодної байдужості. У голові блискавкою миготять різні можливості. — що сталося?

— Пані Любо? Це ви? —

Звичайно я не відповідаю на таке "чемне" питання — "чи це я — аж поки дана особа сама не представиться. Але дивним дивом, коли хтось вас збудив, — ви відчуваєтеся немов злочинець, пійманий "на гарячому", наче ви щось погане зробили; уявіть собі, спали вночі! Між іншим, відомий американський колумніст Джеймс Рестон, недавно звернув увагу на таку ситуацію. Він писав, що коли б поліція потелефонувала до якогось злочинця, коли цей спав, і перше їх речення було б "чи ми вас збудили?" —, то злочинець напевно сказав би: "ні, ні! Але я сам хотів до вас телефонувати й сказати, що я ограбував "А", чи вбив "Б" — "Так немов спання вночі є найбільш нелегальне..."

Дальше, особа, що до вас телефонує, каже щось у стилі:

— Пані Любо, ми тепер ще сидимо в нашій канцелярії "Х", і плянуємо "У", а яка ваша думка про "З"? Чи ви могли б на цій імпрезі мати промову про "А...?"

Ви далі маєте почування вини, що ви в такий час (11¹⁵ ночі) є вже в ліжку, коли інші виконують свої громадські обов'язки. Тому ви швидко на все погоджуєтесь. Правда, друга причина є в тім, що ви хочете швидко закінчити розмову, щоб не розбудити решту членів вашої родини.

Не можна твердити, що такі пізні, нічні телефони є плянливою, стратегічною тактикою особи, яка до вас дзвонить. Чому? Бо правдоподібно ви не маєте біля себе календаря, щоб перевірити чи вільні на даний день. Дальше, наступного дня, коли будете дещо змучені, бо після цієї телефонічної розмови ви не могли заснути кілька годин (в голові роїлися різні

питання, яких ви не поставили даній особі, а також почали приходити сумніви, чи ви не маєте чогось іншого на цей час...; чоловік починав бурмотіти, що ви його знову збудили...; кіт чув, що ви говорили, й прийшов жебрати щось їсти і т.д. ...) Одним словом ранком ви встаєте трохи люті на "бідного громадського працівника, що вчора вночі так пізно й віддано працював на рідній ниві" — і правдоподібно, увечорі телефонуєте йому, чи їй, та відмовляєтесь від раніше даної обіцянки.

Отже — такі нічні умовлення щось зробити, таки не дуже успішні, бо пізніше дана особа часто відмовлятиметься. Що гірше, це те, що ви могли зразу швидко заснути після тієї розмови — й зовсім спокійно забути про свою згоду виконати дане зобов'язання...

Одним словом — хоч круть, хоч верть — але таки не телефонуйте пізно. Звичайно, добре придержуватися неписаного закону, що можна телефонувати між 9-ою год. ранку та 10-ою вечора (чи 9⁵⁵ вечора). Тільки тоді, коли ви добре знаєте дану особу та її звички, можете зробити відхилення від цього. Також в такі дні, як субота, до осіб, які не мають дітей, не телефонуйте вранці, хіба після 10³⁰, бо, може, працюючі хочуть один раз у тиждень поспати довше, й відпочити.

Ще є також застереження під час пір полуденку чи вечері, себто між 12 — 1-ою дня, 5-ою й 7-ою вечора. Тоді не телефонується, щоб не перешкоджати людям їсти. Очевидно, тут можна робити деякі винятки, головне коли ви добре когось знаєте, або коли це єдиний час щоб когось застати дома, чи коли справа є невідкладна, нагла й важлива.

Є ще одна чемність, яку добре практикувати під час телефонувань. Не кажуть: "Пані Любо? Це я!" Кожний хто телефоноує є "я" для себе. Крім **дуже** добре знайомих — усі інші завжди повинні сказати: "Тут Марія Шевченко, прошу пані Любу Калинович" Часами навіть таке представлення як "Тут Марія" багато не помагає, бо Марій є багато...

Любов Калинович

ПРО ЩО НАВІТЬ ГОВОРИТИ НЕ МОЖНА...

Показувала мені наша редакторка листи з висловами обурення з приводу моєї статтейки п.н. "Мої діти — твої діти"

Мовляв, як можна писати, що бувають недібрані українські подружжя, що побираються молоді люди під натиском, щоби лише створити українську родину — це ж помилка, майже "зрада" української справи!

Передумуючи ті листи і жаліючи редакторку, що за все мусить відповідати і всі листи приймати, я дійшла вже не вперше до висновку, що наша преса і наша спільнота є непереврені у своїй гіпокризії. Чому, на милість Бога, можна прилюдно писати і говорити лише про ту частину проблем нашої громади, яка нам подобається? Чому стільки питань, подій, фактів, які є для когось неприємні чи не-вигідні залишаються лише перешіптувані з уст до уст, а ніколи не ставиться їх відверто, як питання до обговорення загалом? Чого чи кого ми боїмося? Правдоподібно, найбільше боїмося своїх власних слабостей. А здається кожна спільнота ніколи не може бути ідеальна і мусить мати і злих і добрих членів, мусить мати позитивні і негативні прояви. Вона теж завжди відзеркалює своє довкілля, усі прояви життя, усі його промахи — інакше вона не могла бути повною. Тут нагадується мені цинічне твердження одного з друзів, покійного сьогодні вже, українського громадського діяча молодого покоління, що "мусять бути навіть т.зв. дівчата легких звичаїв", які говорять нашою мовою!" Але де ж можна таке публічно говорити, а вже писати у пресі ніяк не годиться! Уявляю собі вже сьогодні листи обурення читачів "Нашого Життя" до бідної редакторки, що порушуємо таку справу, такими словами. А робимо це лише для переяскування проблеми, яку хочемо порушити і яка куди поважніша, як попередня.

Але скільки таких "табу" нашого суспільного життя є у нас! Проблеми, які сьогодні стоять постійно на сторінках американської і світової преси, питання, що їх обговорюється широко і відверто на терені церков, організацій, шкіл — в українській громаді у вільному світі немов би зовсім не існували... Ці питання це, напр., розводи, вільне життя (як колись у нас говорилося: "на віру") не-шлюбні діти, аборти, порнографія, гомосексуалізм, контролю народин. Даремне будемо шукати про них у нашій пресі, у програмах, семінарах наших жіночих, виховних чи релігійних організацій. Час від

часу згадають про "неморальні впливи" священники з проповідниць, нав'яже до них якийсь промовець, як до хвороб сьогоднішнього світу, але завжди із застереженням, що "серед нас такого немає", ми ж бо всі без винятку маємо хрустальні характери!

А тим часом прислухаючись до розмов, до злобних натяків, чи голосних обурень — аж такі без-застережно хрустальні ми не є.

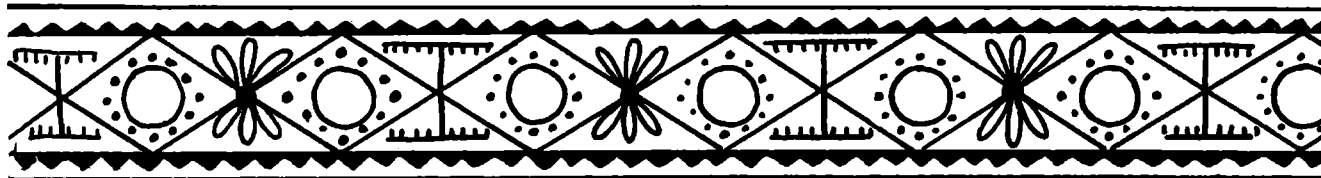
Розводи стали на порядку деннім, як ось тепер навіть серед національних світочів. Молоді люди з "найкращих родин" ігнорують церковне вінчання. Наркотики і пілюлі не є чужі серед нашої молоді, як і не менше знана серед них порнографічна преса. Однак про все те перешіптуються лише у вузькому колі знайомих, дарма, що кожна така "пікантна" історія, дуже скоро доходить до загального відома. Ніде правди діти, ми — жінки — ведемо в тому перед. Розповідати про проблеми ближніх (але ніколи про свої!), переповідати зачуте, а не потверджене фактами так легко: В телефоні, при каві, на "каналі" в гостині можна так вільно і легко посуджувати спільних знайомих (з подаванням прізвищ) у співучасті в різних теперішніх соціальних проявах життя, які мовляв "в українській спільноті не існують!".

Але порушити їх як питання, над яким треба задумуватися і шукати для нього розв'язки чи спосіб зарадити — прилюдно в пресі чи дискусії — це вже скандал.

Отже мовчимо далі. А тим часом наші молоді дівчата і жінки читають чужомовні популярні і поважні журнали, де пишеться постійно на всі у нас "недозволені" теми, наша дівчата дістає знамениту науку про ці справи у публічних школах і у теле-візії, і всі вони щораз далі відходять від української преси, від життя української громади і від нас усіх, що стараємося вдержати доконче гладку поверхню ідеальної спільноти, в якій немає соціально-моральних проблем і немає потреби їх порушувати, про них дискутувати та шукати їх розв'язки.

Чомусь нагадується мені відома китайська статуя трьох мавп, з яких одна заткала рота, друга очі, а третя вуха. Так і ми: не бачимо, не чуємо, не говоримо...

П.С. За зміст цієї статтейки редакція не відповідає! Усі слова обурення прошу звертати на адресу авторки.

ЛИСТИ ДО РЕДАКЦІЇ

Від нашої передплатниці з Едмонтону, Альберта, Канада, ми одержали листа із статтею Юрія Клинового п. з. "Три книжки — три світи", витягої з місцевої газети "Українські Вісті"

З цієї статті зачитуємо другий і останній уступи, які, сподіваємося, зацікавлять наших читачів. Ось вони:

"В місячнику "Наше Життя" за квітень 1978 р. появилася стаття підписаного п. з. "Поетія Олени Теліги", а в ній таке речення:

"Бо, на жаль, наша еміграція має гроші на видання нерідко безвартісних і нікому непотрібних регіональних збірників, але на видання збірника, присвяченого видатній поетесі, в неї засобів нема, треба бо "прославляти" самих себе, а не своїх героїв чи поетів"

Воно, це речення, викликало гостру реакцію з боку одного з наших заслужених публіцистів, і, на жаль, не без рації. Бо між регіональними збірниками частенько трапляються і дуже цінні видання, які приносять честь і видавцям і Науковому Товариству ім. Шевченка, яке звичайно їх фірмує"

"Накінєць ще основне питання: чи регіональні збірники потрібні? Ігор Качуровський у своєму огляді про 7-ий збірник "Слова" переданому в Україну через радіостанцію "Свобода", з досадою, не позбавленою заздощів, заявив: "Нас, людей з Придніпрянщини, досі дивує, з якою дбайливістю запопадливістю вибирають галицькі вчені найдрібніші деталі з історії своїх громад і гімназій: "про київський університет написано менше, ніж про ті гімназії. "Тут

треба сказати, що всі оті грубезні книги, головним чином регіональні збірники, галичани видають, щоб у своїх душах поставити вічні пам'ятники селам і містам, де вони народилися, щоб полегшити своє сумління за те, що покинули рідну землю, а врешті щоб не дати своїм нащадкам на чужині забути їх батьківщину та їх, тих нащадків, обов'язки до неї. Тому такі збірники не розводнюють всеукраїнського патріотизму, не затуплюють його вістря. Навпаки! Бо хто любить свою сім'ю, свій нарід, своє село, свій повіт, той не тільки назавжди збереже відданість і любов до своєї батьківщини але може і зуміє передати їх своїм дітям"

До
Редакції журналу "НАШЕ ЖИТТЯ"
Вельмишановна Пані Редактор.

Читаючи наш журнал стверджую, що Ви оминаєте питання жіночих прав, питання, що не сходять зі сторінок американської преси та комунікатів телевізії.

Чейже це питання заторкує і українських жінок взагалі, а зокрема працюючих поза домом жінок.

Рівнож, думаю, зацікавлене наше жіноцтво у справі, як нам ставитись до гомосексуалів і лесбіянок.

Яке Ваше ставлення до тих справ?

Уважаю вказаним і доцільним насвітлити ті справи на сторінках нашого журналу.

Остаю з особливою пошаною до Вас
Климентія Пігуляк

ОФСЕТОВИЙ ЧОРТИК

Модерний, офсетовий чортик буває інколи гірший від давнього друкарського чортика. Тим разом у числі за вересень він спричинив декілька дуже злосливих прогірхів. Знущався він особливо над підписами. І так на ст 23 не видрукував випсаного підпису під світлиною. Містимо тепер ще раз світлину з повним, пропущеним підписом.

Дуже мститься чортик над дорогою нам **Ганусею Рогожою**. Вона виконує для нас різні рисунки, і ось уже втретє нема її підпису під рисунком. На цей раз вона виконала дуже кропітку працю, рисуєючи "Читанки вишиванки" (гл. ч. 8 ст 35 і обкладинка). Треба ж бо було розбивати рисунок на кольори, тобто виконати кожний колір на окремому аркуші так, щоб точно попав на ті ж самі кліточки. Підписи були такі: **Проект Ірини Сенник, рисунки Ганусі Рогожі**.

В числі за липень — серпень на ст 15 друкар обернув клішу, так що особи, які сиділи зліва, опини-

лися на правій стороні отже підписи йшли, як було на оригіналі, зліва направо, а особи на видрукованій світлинці сиділи справа наліво.

Інший коректорський чортик в "Н.Ж." ч. 8 на ст. 26 це підпис авторки: подано Dr. Zofia Saywak, повинно бути Dr. Zofia Sywak

Учительки й опікунки навчальної станиці у Льєж, Бельгія.
Зліва: Лідія Демчук — голова Секції ОУБ у Льєжі,
Валентина Пуужай — учителька, Софія Сидор — голова
центрالی ОУБ, Галя Дибайло — вчителька, Осипа Хохолляк
— опікунка світлички.

Teachers of the Education Center in Liege, Belgium.

ЗВЕРНЕННЯ

до любителів і шанувальників творчости

ВАСИЛЯ БАРКИ

Кураторія фонду для видання його творів: Юрій Шевельов (голова) Григорій Костюк, Юрій Лавріненко, Юрій Луцький, Ярослав Падох, Омелян Прицак, Іван Фізер

Діловий комітет фонду: Людмила Волянська, Ніна Ільницька, Ярослав Клим, Ольга Кузьмович, Микола Лебець, Орест Слупчинський

звертаються до Вас із проханням допомогти передплатами і пожертвами на Фонд — видати, з нагоди сімдесятиліття поета, його найбільший твір

«СВІДОК»

(повна назва: «Свідок для сонця шестикрилик»)

Василь Барка — один з найбільших сучасних поетів Заходу; твори його вирізняються великою оригінальністю форми і позначені християнською релігійністю, чи отою всеприсутності доброти Христа, як висловився Юрій Лавріненко.

ПЕРЕДПЛАТА на чотири томи становитиме 80.00 доларів.

ПЕРЕДПЛАТУ і ПОЖЕРТВУ ВИСИЛАТИ НА КОНТО «САМОПОМОЧИ» но: 8907

Self Reliance N.Y. чеки виписувати на
108 Second Ave New York, NY 10003 Self Reliance N.Y. Acct. # 8907
The Svidok Publishing Fund

ПОДЯКА

Складаю щиру подяку управі та всім членкам 65-го Відділу СУА в Нью Бронсвік за вислови співчуття по втраті мого дорогого батька. Дякую теж за жертву на Пресовий Фонд "Нашого Життя" і з вдячності складаю **20.00 дол.** на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

Наталія Головінська
членка 65-го Відділу СУА

Дякуючи сердечно паням, які відвідали мене в шпиталі і вдома в час недуги з причини автомобілевого випадку. Також дякую паням за картку з підписами з побажаннями скорого повороту до здоров'я. Складаю на Пресовий Фонд "Нашого Життя" **10.00 дол.**

Мирослав Маляра
68 Відділу СУА

Дорогі Союзянки 5-го Відділу СУА ім. княгині Ольги у Дітройті! Вітаємо Вас із Вашим 45-літнім Ювілеєм та бажаємо Вам Божого благословення ще на многі многі літа! З цієї нагоди складаємо **20.00 дол.** на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

76 Відділ СУА
ім. Наталії Кобринської
Ворен, Міч.

ДОБРА КНИЖКА — ЦЕ ГАРНИЙ І ВАРТІСНИЙ ДАРУНОК

- КАЛЕНДАР УКРАЇНСЬКОЇ ДИТИНИ** на 1980 рік ціна: 3.50 пошта 30 ц.
- УКРАЇНСЬКІ ДІТИ — НАШЕ МАЙБУТНЄ** збірник есеїв з нагоди Року Дитини ціна: 7.00 пошта 30 ц.
- УКРАЇНСЬКЕ ДОШКІЛЛЯ** збірник виховних матеріалів ціна: 20.00 пошта 60 ц.
- НЕ ОДИМ ХЛІБОМ ЖИВЕ ЛЮДИНА, РЕЛ. ЕСЕЇ** ціна: 3.00 пошта 30 ц.

ЗАМОВЛЕННЯ: Children's Care Group
16 Rivercrest Road
TORONTO, Ontario
M6 4H3
CANADA
tel. (416) 769-2535

Докінчення: ПІДГОТОВКА ДО КОНФЕРЕНЦІЇ

організації СФУЖО на Регіональній Конференції у Мюнхені висловили бажання теж брати участь у цій Конференції.

Підготовка на місцях лежить у першу чергу в руках кожної з нас. Нам треба слідувати за ходом дії та брати участь у різних американських, канадських чи інших конференціях що їх влаштовують на місцях державні чи жіночі організації. Так наприклад у Жіночій Конференції, що її влаштував Стейтловий Департамент у Вашингтоні в вересні 1979 р. взяли участь в. п.: Н. Вох (СУМА), Л. Дяченко (СФУЖО), Н. Кічоровська (Українське Інформаційне Бюро — Вашингтон), Е. Процінська (СУА), Д. Степаняк (ОЖ ООЧСУ), М. Терлецька (СУА), О. Процюк і Д. Рак (СФУЖО), С. Букшована. Треба орієнтуватися в жіночій проблематиці. Також треба пам'ятати, що Конференція Об'єднаних Націй у Копенгагені буде звертати увагу на глобальні — світові проблеми та буде мати на увазі поправу долі жіноцтва в цілому світі. Отже, треба нам орієнтуватись на проблему, що заторкують це жіноцтво в різних країнах: проблема виховання дітей і значення радики в спільноті, новий розподіл праці і нові відповідальності членів родини, положення жінки-селянки і її потреби, праця жінок у індустрії, технологічна допомога. Окремо будуть дискутувати положення жінок і дітей в країнах расового двоподілу, (Півд. Африка) їхні страждання, переслідування, засуди жінок політв'язнів тощо. Як дивно сказати — світ має дуже багато спільних проблем.

Треба прислуховуватися. Треба не тільки бачити але також хотіти видіти.

СПОГАДИ — ВІЙНА І ВИЗВОЛЬНІ ЗМАГАННЯ

У цьому числі починаємо друк спогадів Ганни Совачевої. Це уривки з її спогадів з часів від Першої світової війни до визвольних змагань. Треба надіятися, що згодом знайдеться видавець на цілість спогадів цієї цікавої людини, акторки, яку бачили ми на сценах мандрівних театрів у Галичині, загалом любленої і шанованої людини з даром розказувати цікаво й живо про пережите. Її спогади це теж причиною до історії наших визвольних змагань. Жива розповідь наче наближує до нас ті часи, оживляє спогади тих, хто жив тоді в Україні, а молодших інформує і показує події не тільки у формі інформацій, але з точки зору живої людини, учасниці тих подій.

Ганна Совачева
Hanna Sovacheva.

МОЄ ПОДРУЖЖЯ

Родина Совачевих була близько повсючена з Міхновськими. Дід мого чоловіка, священник Іван Міхновський був здоровий мов дуб козарлюга, хоча носив усе життя, "смирненну" рясу. Я його вже не застала, бо він помер 1904 р. але чула багато оповідань про його нечувану силу. Наприклад зігнути мідяну копійку поміж пальцями — було іграшкою для нього. Розказували також, як він переміг у бійці п'ять рибалок, що зненацька напали на нього в лісі. Але поруч із тим були й оповідання, як той же отець Іван ховався за кущик бузку в саду зі страху перед своєю енергійною дружиною, яка не дозволяла йому курити до Служби Божої. Та кущ не представляв щільної заслони і почав випускати цілі хмари диму поза себе. Це й звернуло увагу бабуні, що шукала за дідом. У висліді діда зловлено "in flagranti" а чубук відібрано.

Батько мого чоловіка був переконаним народником. Я його дуже любила й шанувала більше всіх у родині і може тому доводило, не могла зрозуміти матері, що часто йому дорікала. Інколи чула я, як вона зідхнувши говорила, що йому не слід було женитись. Або дуже часто докидала:

— Я все тягну до хати, а він із хати...

Не розуміючи тих докорів, я навіть помилково додумалась, що десь батько мусів перед матір'ю колись у молодості провинитись. Аж пізніше довідалась, що причина лежала в різниці їх вдач. По смерті бабуні матеріальне положення діда підупало. Діти підросли, треба було всім дати освіту, п'ять хлопців було одночасно в університеті. Дуже часто мати була у скрутному становищі, а батька це мало обходило. Як святий "безсребренник" він вічно був зайнятий парафією, що нічого не приносила, бо він не вмів видобувати грошей. Вже по смерті матері я це зрозуміла, коли побачила школи, які батько заснував своїм коштом у Туровці і у поблизьких селах. Він був великим прихильником жіночої освіти і вчив у них своїм коштом сільських дівчат. Тоді це вже не було нікому тягарем, бо Микола Міхновський, брат матері,

був адвокатом у Харкові, Василь, мій чоловік лікарем, а Шура, сестра його — земським лікарем. Словом, усі, на своїх "харчах" Тому ніхто й пари з уст не пустив на таке "дивацтво", а навпаки ми за це його безмежно шанували.

Мати Василя була дуже розумною й енергійною жінкою, але мала дещо перебільшену думку про своїх дітей, а головню про сина, якого безтямно любила. Завдяки її оповіданням про дитинство Василя я так ясно уявляла його собі малим, що, здавалось, росла поруч із ним. Я розуміла й переживала всі його дитячі пригоди і поволі входила в його спосіб думання й відчужання.

Все це ще більше зближало нас, я вже не могла відділити себе від нього. Знала кожен рух його душі, як і він моєї. Про якесь недомовлення чи брехню не могло бути й мови.

Сестра мого чоловіка Шура була ще студенткою Львівського університету, коли ми одружились. Мати сказала мені, що вона, дізнавшись про наше одруження, і не бачивши ще мене, сказала:

— Хто б вона не була, все одно буду її ненавидіти.

За що? спиталась я.

— За брата. Ох, не відбирайте його у неї!

Ця розмова засіла в моїй голові і мулила мені душу. Правда, про ненависть не було й мови, але я завжди трохи боялась її.

30 квітня 1906 р. ми повінчалися. Церемонія відбулась у рідному селі чоловіка, себто у Туровці на Полтавщині. Нікого, окрім потрібних свідків на нашому весіллі не було. Ми з чоловіком уважали, що це наша інтимна справа і не хотіли робити з неї видовища. Обоє ми були без засобів. За спиною Василя була його медична освіта та невеличкий хутірець, від якого він відмовився у користь сестри. У мене кілька різних свідоцтв, але нічого конкретного. Все наше знайомство й женихання пройшло на тлі війни і Делекого Сходу. Моя самотність привчила мене до

відповідальності за свої вчинки, а тут ще за щастя другого і тому я не могла легковажити свого кроку.

— Ще не пізно, сказала я Василеві, йдучи вже в церкві до аналою.

— Гаразд, відповів він. — Поговоримо про це згодом. А тепер уважайте, щоб стати першою на килимок. Мама каже, що це дуже важно!

Бо мама дотримувала всіх традицій при шлюбі. Плачучи і сміючись водночас, вона посипала нас пшеницею, вклала золоті гроші у взуття, приговорюючи: "Я знаю, що те все до нічого, але на всякий випадок, краще все зробити по старому звичаю". Так почалось моє нове життя.

Не відразу я зуміла оцінити своє щастя. Я впавалась ним помалу щоденними доказами його, тішилась ним, як чимсь несподіваним і незаслуженим. Пригадую собі, як важко було мені втрачати любов братів та бути лиш причіпкою до їх родинного життя, я не хотіла відіграти такої ролі в родині чоловіка. Тому я не старалась відокремлювати їх від нього. Старалась любити і бути любленою, нікому не приносячи страждань; хотіла бути другою дочкою в батьків Василя і сестрою Шурі. Чи досягла я того? Не знаю. Батько і мати померли в мене на руках. А з Шурою в'язала мене справжня приязнь аж до 1919 р. коли еміграція нас розлучила.

Всією істотою своєю я була щаслива. Велика доля цього походила від радості, що я нарешті попала в українське оточення. Моя родина, хоч походила з українського пня, проте довгим життям на Московщині зденаціоналізувалась, а виховання в Інституті не могло в мене цього направити. А тут я немов попала у рідне гніздо! Я почула себе частинкою своєї нації, для якої хотілося жити й працювати. Все попереднє життя відлетіло кудись далеко і я з ним безповоротно зірвала. Мій чоловік бачив, що зо мною діється і не заважав мені летіти в минуле свого народу. Костомаров, Грушевський відкрили мені цілий світ. А що я, не завважаючи на всякі свідоцтва, була таким неуком, то Василь підсував мені й іншу

літературу. Згодом Нідерле, Іностранцев, Гекель, Брем поширили мій світогляд.

Проживши відпустку Василя на селі, ми повертались 20 серпня до Тули де стояв його полк. Тут чекало його вже наукове відрядження до відомої лабораторії Бюменталю. З неї він охоче скористав і попрацювавши 4 місяці згодом написав працю про фарбування. На підставі цього йому відкрились двері Мед. Академії в Петербурзі.

І от зажили ми у столиці. Знаючи, що наше перебування тимчасове й стипендія докторанта не надто розкішна, ми не заводили власного помешкання, а замешкали у мого брата в одній кімнаті. Мій чоловік пильно працював, а й я не дармувала. Знаючи декілька мов, я зробилась його необхідною помічницею, перекладаючи для нього різні статті з зарубіжних наукових журналів. Звичайно він приносив статті з зазначенням "конспект" або точний переклад, і я таким способом переклала 67 менших і більших праць із французької, німецької, англійської й італійської мов, до того дві останні я знала дуже слабо.

Ота співпраця з чоловіком підносила мою особисту гідність і в очах колег мого чоловіка, які жартували, що властиво це ще питання, хто з нас повинен носити докторську відзнаку!

Отак спокійно й радісно проминуло кілька літ у Петербурзі. Чоловік мав наукову працю, а я працювала над музикою. Коли він написав докторську працю і блискуче оборонив свою дисертацію, йому запропонували вибрати собі університет для продовження наукової роботи. Його вибір впав на рідний Київський університет та ба... жандармерія згадала його студентські часи та примусову висилку на місце народження і в згадану пропозицію внесено поправку "окрім університетів Київського, Харківського й Одеського" Тоді вибрали ми Московський університет, що все ж таки ближче було Україні.

Приїхали ми до Москви у 1913 р. Ледве закріпились тут і почали нормальне життя, коли вибухла Перша світова війна.

Продовження буде

Докінчення: Я ЛЮБЛЮ ГЛИНУ

П.: Чи хтось з Ваших учнів продовжує Вашу працю?

В.: З-поміж моїх учениць кілька вибились в кераміці, кілька навіть вчать в школах кераміки, а інші продовжують як "гоббі" Учениці, котрі дійсно добрі мисткині, це пані: І. Іванусів, М. Пастушенко, І. Кушка, Х. Татчин-Галюк. Вони справді віддалися мистецтву. Було, звичайно, багато більше добрих, але не всі продовжують працювати з глиною,

— Бо для глини треба мати час, терпеливість, любов, знання та приміщення — кажу, а не всі те мають!

Пані Ольга згоджується — і заохоту — додає. В моїй творчій праці дуже багато помагав мені мій покійний чоловік, каже зі сумом в очах. Не раз я хотіла спустити руки й залишити все. Він "підганяв"

мене до праці, заохочував, а крім того, очевидно, пакував, возив на виставки, радів моїми успіхами...

Ми всі радіємо Вашими успіхами, пані Ольго! А слова заохоти сл. п. д-ра С. Манастирського будуть іти з Вами поруч до дальших Ваших успіхів!

Ольга Манастирська — член Гільдії Керамікарів, активна в українськiм громадськiм життi, пластунка-сеньорка (була станична!) мистець та педагог любить творити з глини. Її форми — це тарілки, миски, глечики, вази, іграшки, барани... де вона впроваджуючи щось нового, підкреслює традиційну символіку та орнаментику. У своїх доповідях про кераміку вона закликає plakати культуру спадщину нашого народу та знайомити з нею наше довкілля.

Пишатися своєю старовинною культурою повинно бути нормальним почуттям кожного свідомого українця, твердить Ольга Манастирська!

НОВОУТВОРЕНА СВІТЛИЧКА У ДЕНВЕРІ.

Заходом 38-го Відділу СУА, зорганізовано дитячу Світличку у Денвері. Заняття почалися дня 15-го вересня 1979 р. молебнем в українській кат. церкві. Світличка нараховує 10 дітей. Членки Відділу допомогли учителькам Любі Пиріг і Рості Одежинській улаштувати приміщення у пластовій домовіці. Створено Батьківський Комітет в складі: Надя Хома — голова, Люба Громик — касир, Анна Феш — член.

Марія Фіглюс

НА СТИПЕНДІЙНУ АКЦІЮ СУА ВПЛАТИЛИ В СЕРПНІ І ВЕРЕСНІ 1979 р.:

500.00 дол.:
17 Відділ СУА, Фльорі да

200.00 дол.:

Инж. Лев та Ірина Кушнірі, Філядельфія

165.00 дол.:

Сестрицтво Покрова М. Б. при У. К. Ц. св. Андрія в Сіднеї

По 150.00 дол.:

Наталія Даниленко, Філядельфія, Ірина і Тарас Івасів, Філядельфія

По 100.00 дол.: (австр. дол.) Е. Гаркоф, Д. Яримович, Д. Кошарич, К. Мороз, І. Чар, І. Денис, Л. Демяненко, В. Проць, і Т. Гриневич (всі вплати через Союз Українок Австралії). Володимира Михайлів, Честер (половина стипендії). Д-р Орест і Оксана Кузьми, Гартфорд

По 75.00 дол.:

Андрій Дякун, Віпійамсвілле, проф. Юрій та Ірина Лаврівські, Тонаванда

По 50.00 дол.:

Іванна Клим, Льонг Айленд (доповнення стипендії), 25 Відділ СУА, Повтакет (доповнення стипендії)

30.00 дол.:

Евгенія Онуферко, Філядельфія (1-ша рата)

21.00 дол.:

Надія Гадзевич, Йорктаун Гайц

19.52 дол.: (Кан. 23.00)

Елисавета і д-р Богдан Казимира, Ріджайна

10.00 дол.:

Богдан Лівчак, Філядельфія

Ірина Качанівська

ЗГАДКА ПРО СТОРІНКУ "НАШИМ МАЛЯТАМ" У МІЖНАРОДНЬОМУ ЖУРНАЛІ "ФЕДРУС"

В англomовному журналі "Федрус" (серпень 1979), кварталнику, присвяченому міжнароднім дослідям дитячої літератури (Phaedrus an International Journal of Children's Literature Research) появилася огляд української літератури для дітей в Північній Америці Христини Винар, авторки Guide to Reference Books of School Media Centers, (співробітниця School Media Quarterly) і члена дирекції Ukrainian Research Foundation.

В своєму огляді — Ukrainian Children's Literature in North America — Х. Винар на історичному тлі розвою національної духом і християнської характером української дитячої літератури, дає її образ у США й Канаді та критично обговорює її проблематику. Авторка бере до уваги книжкові й журнальні видання та шкільні підручники й навчальні посібники, зокрема для дошкілля й початкових клас. Заторкає теж питання ілюстрації й технічного оформлення дитячої книжки, проблему видавництва, розповсюдження книжки та стану наукових дослідів цієї ділянки українського культурно-національного життя в вільному світі — критики, біо-бібліографічних показників, довідників, джерел, документації, ка-

талогів, бібліотек, з'ясовує ролі Об'єднання Працівників Літератури для Дітей і Молоді.

У своєму огляді авторка згадує про жіночий журнал "Наше Життя" за редакцією Уляни Любович, про його сторінку для дітей "Нашим малютам" під редактуванням Віри Андрушків, якій складає подяку за інформаційні матеріали. Відготовує книжкову видавничу діяльність "НЖ" (Марія Юркевич).

Стаття займає 16 сторінок великого формату і є прикрашена репродукціями ілюстрацій з дитячих видань.

Вартість огляду в тому, що авторка дала першу англomовну систематичну студію нашої дитячої літератури в вільному світі для іншонаціональних дослідників та що ввела її в міжнародній науковий світ.

Марія Барагура

Федр (Phaedrus) римський байкар з I століття після Христа. Перекладав грецького байкописця Езопа. У нас перекладали Федра: М. Загірня, І. Свенціцький, М. Годованець.

Світова Федерація Українських Жіночих Організацій

XXXI РІК ВИДАННЯ

ЖОВТЕНЬ 1979

ЧИСЛО 9

НАШЕ ПРИВІТАННЯ

в ювілейні дні 20-23 вересня 1979 р. у Римі

ВАШЕ БЛАЖЕНСТВО!

Українське жіноцтво, об'єднане у Світовій Федерації Українських Жіночих Організацій, клонить свої голови перед Вашим Блаженством у знаменну ювілейну річницю Вашої хіротонії, а також у славні роковини визначних подій у духовному житті української нації — це є п'ятидесятіття Синоду Владик у рідному Львові, а також десятиліття здвигнення соборного храму св. Софії в Римі.

У ці святкові дні великого релігійного й національного піднесення повторяємо немеркнучі своєю силою слова Вашої Святости про єдність Духа з Батьківщиною, про ту єдність, яка переступає межі простору й часу, що сягає в тисячолітню давнину життя і росту нашого народу. Христова Церква єднає

нас в одну велику громаду, що прагне добра, волі, братерської любови, то ж "врата ада не одоліють її"

Неначе перлини сіяють тихим блиском благородні діла Вашого Блаженства, — церква св. Сергія і Вакха і Жировицької Матері Божої із чудотворним образом. Патріярший Двір, обитель св. с. о. о. Студитів, університет св. Климента, бібліотека і музей з цінними експонатами.

Наш нарід перебуває у глибокій неволі, тож всі духові здобутки поза межами нашої поневоленої Батьківщини є безцінним всенародним надбанням. У ці святкові дні просимо Вашу святість прийняти наші найкращі побажання кріпкого здоров'я і снаги довести наш нарід до Землі Обітованої, — до волі, єдності, до "торжества торжеств" нашої святої Церкви і нашого народу!

ЕКЗЕКУТИВА СФУЖО

ІЗ КРАЙОВИХ КОМІТЕТІВ УРД

Вже в попередньому числі зупинились ми над плянами і діяльністю Крайових Комітетів Українського Року Дитини. Деякі з них більш рухливі, другі менш, але всім притаманна охота забавити, розважити українську дитину. Ми радіємо тим і вітаємо ті всі костюмівки, фестивали і Дні Української Дитини. Та боїмося того, щоб це не залишилося, всім, чим українське громадянство вшановує свій найбільший скарб.

Світова Комісія УРД висунула ряд проектів, якими можна би скріпити і збагатити духовий стан української дитини. Дещо з того підхопили Крайові Комітети УРД, в дечому проявили власну ініціативу. Спробуємо подати перегляд тих усіх починів, що залишаться тривалим вкладом в опіку над українською дитиною. Це нас підбадьорює, що Український Рік Дитини не проміне безслідно. Пригляньмося до того, що вдалося опрацювати.

Крайовий Комітет УРД з осідком у Філядельфії був найбільш чуйним і винахідливим. Новий закон в УРСР, що проголошує русифікацію шкільництва, насторожив його діячів. Негайно по заснуванні Комітету приступлено до відповідної акції, яка

оформилась у петицію, спрямовану до Об'єднаних Націй. Сотні дітей підписали її в літніх таборах і запротестували проти насильного винародовлення України.

Подібним вчинком може похвалитися Крайовий Комітет УРД Вел. Британії. Йому вдалося стати членом Британського Комітету МРД і там просунути резолюцію, яка вимагає відповідної опіки для дітей в'язнів, особливо в тих країнах, що підписали договір у Гельсінкі. Це є крок, яким можуть розпочатися дальші заходи в обороні переслідуваних дітей.

Дальші Крайові Комітети відзначилися виховними чи культурними починами, які залишать свій слід. Візьмімо Крайовий Комітет УРД в Австралії, який заініціював широко запланований конкурс українознавства і вмілости в ужитковому мистецтві. Цей Конкурс переводять Стейтові Комітети, які тісно співпрацюють із Шкільними Радами на місцях. Роботи першунів поодиноких стейтів потім перевірить Крайовий Комітет, який визначить першунів на Австралію. Така акція скріпить зацікавлення українознавством і зможе залишитись тривалим щорічним змагом на наших поселеннях.

До виховних починів належить також панель для батьків, що його влаштував Союз Українок Франції. З

участю педагогів, психологів і музик цей вечір став справжнім семінаром для батьків. В ньому були порушені різні сучасні виховні проблеми, що завдають клопоту виховникам. Завдяки заходам Крайового Комітету УРД Франції ті доповіді тепер розсилаємо в нашій серії УРД.

Також Крайовий Комітет УРД у Канаді пішов таким шляхом. У своєму об'їзнику ч. 6 розписано збірку дитячих книжок, підручників, співаників, що їх мали б місцеві Осередки вислати до Бразилії й

Аргентині. Звідтіля просять також прислати взори й нитки до вишивання, що там тепер поширилось.

Отакі то почини опрацьовують Крайові Комітети тих країн. Може є й інші, що тільки в зародку, або при них не знаємо. На жаль, прикметою наших громадських діячів і діячок є нехіль до писання. З радістю доповнимо цей список новими осягами. Віримо, що всі Крайові Комітети схочуть перейти від дитячої розваги до більш тривалого вияву сприяння українській дитині.

ОУЖ БРАЗІЛІЇ ПРИ ПРАЦІ

Організація Українських Жінок Бразилії має свій осідок у Курітібі. Центральна гуртує 7 Філій, які розкинені по містечках стейту Парани. Разом має 469 членок.

Урухомлені різні ділянки праці. У культ. освітній присвячують велику увагу пізнанню народнього мистецтва, влаштовуючи круси писання писанок і вишивки. Музейна збірка ОУЖ поповнилась нагородженими писанками. Українські музичні інструменти були виставлені в Музеї Звуку у Курітібі. Управа дбає про товариське життя — впродовж року відбулось п'ять розвагових імпрез. Також у виховній ділянці є успіх. ОУЖ провадить світличку і школу українознавства, окрім того класу для дорослих. Разом навчали 80 учнів. У ділянці суспільної опіки Управа розподілює одягові пакки, що наспівають з Америки й Канади. Також дбає про виплату стипендій, що приходять від Союзу Українок Америки. На Конференцію СФУЖо в Буенос Айресі вислано 7 делегаток. У господарській ділянці придбано посуд, що був потрібний для імпрез.

Головою ОУЖ Бразилії є Тетяна Башин, а секретаркою Лідія Єдин.

АННА МАРІЯ БАРАН ЗВІТУЄ

Організаційна референтка СФУЖО А. М. Баран, відбула знов звітний виступ у Зах. Канаді. У днях 25, 26 квітня ц. р. вона гостювала у Вінніпегу. Дня 25 квітня зустрілась із Окружною Радою ЛУКЖ, де розказала про Конференцію СФУЖО в Аргентині та відвідини в Бразилії й Венесуелі. Було присутніх біля 100 осіб. Чергового дня її привітали членки-прихильниці СФУЖО і пластовий сеньйорат. А. М. Баран повторила свої враження з Півд. Америки, наголошуючи потребу допомоги цьому нашому поселенню.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Ділимося сумною вісткою з організованим жіноцтвом, що 21 червня ц. р. відійшла у вічність бл. п. **Богданна Левка Сидор-Чарторийська**. Походила з с. Стецева пов. Снятин, де народилася у 1930 р. в сім'ї Лисняків. Її батьки Віктор і Марія дали своїм дітям патріотичне виховання (батько був сотником УГА). Вишовши з родиною на еміграцію молода Богданна закінчила середню освіту матурою в Авсбургу у 1950 р. Прибувши до Америки стала працювати заробітково, але не занедбувала громадських обов'язків. У 1961 р. одружилася з д-р

Найбільш зацікавлення на обох зустрічах викликав проєкт — оплатити господарську інструкторку, яка їздила б по селах Парани й навчала б ведення домашнього господарства. Було присутніх біля 50 осіб.

XII. ДЕЛЕГАТСЬКИЙ З'ЇЗД ОУЖ НІМЕЧЧИНИ

Дня 3 червня 1979 р. відбувся у Мюнхені XII. Делегатський З'їзд Об'єднання Українських Жінок Німеччини. Прибули делегатки 7 Відділів у числі 19. З'їзд відбувся в приміщенні УВУ.

Після Богослуження, що його відправив о. крил. С. Дмитришин розпочався З'їзд. Його провадила Валентина Терешкун із Ганноверу. Почесною головою З'їзду була Лідія Дяченко, представниця СФУЖО.

Крім звітувань і дискусії, доповідь на тему "Дитина — наша надія і наше майбутнє" виголосила Ірина Спех.

У склад перебраної Управи увійшли: Ольга Штайнер — голова; Ірина Козак, Валентина Терешкун — заступниці; Осипа Демчук, Марія Кашуба, мгр. Дарія Ребет, Ірина Спех,

Миколою Сидором-Чарторийським. Подружжю народилось троє дітей — сини Святослав, Богдан і дочка Єлисавета. Виховуючи своїх дітей пок. Богданна продовжувала й свою освіту. Відвідувала курси українознавства і на підставі корисного вислідку подалась на осягнення докторату філософії в Українському Вільному Університеті. При тому навчала в школі українознавства ім. Т. Чупринки і була головною виховницею в Осередку СУМА. Була активна в організуванні й веденні таборів СУМА. Останньо була секретаркою Гол. Управи Об'єднання Жінок ОЧСУ і заступницею голови Осередку Українського Року Дитини в Нью-Йорку.

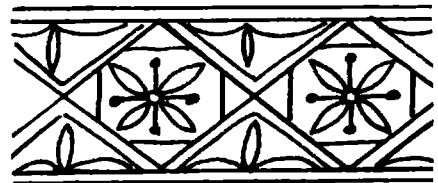
З великим жалем провело її українське громадянство в останню дорогу.

Пелагія Ткаченко — члени. До Контр. Комісії увійшли Ольга Пеленська, голова, Ірина Ленік і Марія Сімків, члени.

Докінчення НАША ОБКЛАДИНКА

вираз обличчя скривається в загадковій усмішці і в таємничо-примкнених повіках. Стилістично ця композиція дещо нагадує готичні скульптури янголів французьких соборів, є щось у ній із середньовіччя, а зачіска немов би була бароккова. Різьба захоплює глядача невинною таємничістю, укритою романтичністю — звідси й її назва "Казка"

Бібліографія: Володимир Попович: Ніна Левитська (1902-1974) Відділу ОМУА у Філадельфії.

OUR LIFE

MONTHLY, published by Ukrainian National Women's League of America

Vol. XXXVI

OCTOBER

No. 9

MOTRIA KUSHNIR

WOMAN

VIEWS & NEWS IN WOMAN'S WORLD

They say that time flies when you're having fun. In my experience, however, time flies whether I'm having fun or not. I mention my *opinion* in this matter for reasons the reader will soon understand.

Now, to return to the flight of time.

On a morning not long ago I awoke to learn, much to my amazement, that summer 1979 was over. According to the seasonal clock, it was time to stop saying: "A civilized person cannot be expected to function in this weather." Time, again, to return to the rigors of a full-time schedule. Time to write Views and News for *Our Life*.

There are two kinds of people: 1) those who start what they are supposed to do right away and 2) those who do not. You have, for certain, already surmised that I belong to the latter variety of person—despite, or perhaps because of, my acute awareness of flying time. At any rate, needing a solid excuse to delay the laying of ink onto paper, I decided to peruse past columns. I convinced myself that a review of the pages already charted would be of invaluable assistance in setting a course for the publishing year ahead.

The first Views appeared in March, 1976; it began:

Seems that someone has raised the consciousness of Australia's weather forecasters. This year, the first cyclone of the season...will be called "ALAN"...Maybe we in the United States can soon expect to hear news about a Hurricane Harry...

"Well I'll be!" I thought, recalling the recent headlines about Hurricanes David and Frederick, I could feel a self-congratulatory glow rising up around me like a fog as I prepared to launch myself onto a reverie about changing times.

But the phone rang and I felt compelled to answer it. For those of us who are expert delayers, the telephone can be the most effective weapon against getting down to business. As I picked up the receiver I assumed that the conversation would suffice for at least a ten-minute diversion. Little did I know!

"Hello," I said most pleasantly, still smiling over my obvious — though only lately recognized — gift for prophesy.

"Am I speaking, please," said the voice at the other end of the line, "with the young Mrs. Kushnir who writes for *Our Life*?"

She spoke in Ukrainian and I knew she was older than middle-aged since she called me young. I barely responded before she continued.

"I am an avid reader of yours. When your column first appeared, I thought: 'What's this! Informative. Entertaining. A breath of fresh air!' *Clearly, this caller was a person who possessed discriminating taste and an unusually incisive critical faculty.*

"I still read your pieces. That is, whenever one appears. I notice that you have been contributing somewhat less, shall we say, regulary.'" *Hold on here! My heart skipped a beat. How had it come to pass that we were so quickly being demoted from a breath of fresh air to a gust of hot wind?*

"You have all of my sympathy, of course. It's hard to produce anything worthwhile if you're stuck in a rut. You need a change, a little risk, to spark your imagination. The world has passed you by. You've come to be more conservative than your readers." *More than just my imagination was sparked. I was stuck speechless. My affliction, unfortunately, proved not to be contagious. My critic continued to rant and rave — and, moreover, she did so in an unforgiveably reasonable tone of voice.*

"What you need to do is express opinions in your column. All good columnists express opinions and argue points of view in print. That's what makes a good columnist. I say it's too much of this American-style education. Too much graduate school. You express no thought, repeat no fact, unless you can qualify each statement with ten or, preferably, an apostolic twelve references. You young people think that you know everything." *Imagine, if you will, that my scathingly brilliant retort was: "Pontificating and self-referencing is not everyone's forte." In actuality, I quipped: "Beg pardon, I don't believe that I think that I know everything."*

FACTS ABOUT OLGA SHUSTER

At the June meeting of Chapter 37 (Detroit, Michigan) our expresident, Olga Shuster, handed over her gavel to the new president, Sophie Anderson, since she was leaving for a missionary teaching assignment in Lima, Peru.

Olga Shuster, daughter of one of the founders of the Ukrainian National Women's League of America, retired from the Detroit Public School System in June, 1978, after 30 years of teaching. During her first year of retirement, Olga taught English part time at the Detroit Bible College and did substitute teaching as a remedial reading specialist in the Detroit Public Schools. Her past experience also included teaching in the Phillipines as well as in Germany (American GI children) in 1951 for 3 years.

While teaching at the Detroit Bible College, Olga became interested in being a teaching missionary. On August 1, 1979, she flew to Lima, Peru to fill the post of principal at the Penzotti Mission School (elementary) for The Evangelical Alliance Mission of Wheaton, Illinois for a 2-year assignment.

Needless to say, our members are very proud of her

achievements and dedicated service and to have had her as president our Chapter 37.

By: **Sophie Anderson**
President of Chapter 37 UNWLA

"We all come to realize one day that a person has to make it on the contents of her own head. You can't always be running round looking for the definitive book on a subject written by the latest-best-known-soon-to-be-forgotten expert in the field." *And who are you, I shot back silently, if not the soon-to-be-forgotten-by-me expert in the field of telephone reviewing?*

"You are, understandably, easily impressed by knowledge and truth as currently manufactured by the opinion factories. When I was young like you, I conformed to the wisdom of my age. Mostly, I did so from conviction. And yet, truth to tell, I did it because I was green and a little afraid to disagree. All those experts arrayed against me — a kid still wet behind her ears — their pens raised, their mouths at the ready, poised to attack me if ever I challenged their hegemony. Being a bright young thing, I learned to quote this expert and that, believing all the while that I was demonstrating the wide-ranging scope of my own knowledge. Moreover, not having lived very long, I could not be sure my opinions would withstand the test of time." *Well she should worry about being fickle! Hadn't her opinion of my writing changed soon enough?*

"I must confess that, over the years, only about half of my opinions have remained the same. I lived to see the day that I was wrong. Nevertheless, the important point is that I'm still alive and kicking. I survived. Meanwhile, a lot of experts have hit the dust." *Here, I could not help but think that there was some truth in the notion that the good die young.*

"Expressing my opinion, as a result, is no problem for me. Furthermore, I've been around long enough to distinguish the difference between discovery and in-

vention. I've experienced many things that, for you young people, are the future. I have a lot to say on this and many other subjects. But I lack a proper forum and the necessary vocabulary, English being for me a language to be read, not written."

"In summary," she summarized, "you need what I have and have what I need. So, you see don't you, that we two could be of assistance to each other. It's a thought worth entertaining. We could engage each other in a kind of dialogue across the generations."

As I recalled the conversation, the only entertaining part had occurred at the very start and had lasted only the briefest of seconds. As for engaging in a dialogue across the generations, I had not been equal to sustaining a monologue over the telephone wires. My reservations remained unvoiced, for my critic beat me to the draw again.

"You'll have to think this over, I know. We can talk about it later. So glad you agree. Call you again soon." She rang off.

I had been attacked, I decided, without cause or warning. Yet, gradually, as the shock began to wear off, her modest proposal grew more appealing. She had hit some raw nerves, jangled a few live wires. Maybe I did need a challenge such as hers to get me going. And as author of these pieces, I would, after all, have the last word, would I not?

So, now, you've been introduced to the critic much as she introduced herself to me. My next problem is to find a new title for the column. How would "Views and Views" strike you? Or try this on for size: "Your View or Mine?" Then there is always the option of using "Views from the Generation Gap."

As women, we have our hands quite full with everyday living, for example: keeping a husband happy and contented, (of course, this is after one has acquired a husband), having and bringing up children, trying to cope with the bewildering and changing world we live in. Needless to say, this is more than enough to keep most of us contentedly busy and not looking for more to worry about.

Not so; there are those "quiet times" when, though our hands may be busy washing dishes or diapers, a woman's mind gets hungry and thirsty for knowledge, and not about how to wash dishes better, or do diapers whiter, but about how women in other parts of the world live. Not having the time to indulge this quest for knowledge, we tend to let things slide; sometimes the phone rings and one gets caught up in some totally inconsequential gossip with a friend or neighbor, or it is time to start lunch, or dinner, or a special program is coming on the television; so it goes.

Recently, I inadvertently came across a dissertation that tended to answer some of these questions for me and to shake me up at the same time. The article made me feel very, very grateful that I was living in the Western World, even with all the problems that plague us in our daily lives. The afore-mentioned dissertation, described life under the Muslim or Islamic culture.

Very vaguely, I had always been aware that life as lived in many Eastern countries and cultures was vastly different from our lives, but until now, when my curiosity bone was tickled, I never really gave it too much thought, I suddenly realized that at least one third, and possibly more, of the world adhered to the concepts of the Muslim religion and was subservient to Islamic Law! It is common knowledge that there is a predominance of women in any country or culture, and it interested me to learn a little bit more how the women in these other countries and cultures lived.

For one, a woman has no real status, except as an extension of, first, her father, then, her husband and, later on, her male children! After providing for his sons a father has to care for his daughter until arranging her marriage. He chooses as he sees fit; the laws are very strict regarding absolute obedience of the daughter to this decision. The prospective husband, chosen by the father, pays the dowry — to the father, and takes over the running of the woman's life, completely and totally! He is obligated to maintain her and any children they may have from the union, providing that she is subservient to all his wishes and dictates. He is her master. Not having any choice in the matter, she complies, else she finds herself in dire straits, as he, having total mastery over her, may mete out any punishment that may come into his mind.

Of course, many women in the Western World at

times find themselves in like situations; however, here they have recourse to law and to public opinion, which is just as apt to be in her favor as not. Under Muslim Law a woman has no recourse at all unless the husband, himself, has broken some tenet of the religion and law one and the same such as, failing to provide for his spouse or spouses, since men are permitted to have four wives, provided they can adequately provide for them, murder, drunkenness or desertion.

In such cases, the Islamic Law is very harsh with the male offenders: the wives are returned to the bosom of their families. Then, the father is obliged to make new arrangements for his daughter, only this time, with her consent. Really, how much say has the poor woman got if she has one marriage failure behind her? Ostensibly, she is a respected member of society, but truly, she and any children she may have with her are only added burdens to the father, who thought he had already taken care of her. And so, she lives out her life in quiet desperation, without any voice in the disposition of her life!

Also, should the husband for any reason become disenchanted or displeased with the wife he purchased via the dowry, he can divorce her by simply saying "I divorce you" three times; she then finds herself without a husband or a home and in virtual disgrace in the eyes of her family and her community. The one saving grace which exists that when the husband first tells her that he divorces her, there is a three month period of grace, called the Iddah, during which he can change his mind and retract his decision to divorce her. Once this period has passed, he is obliged to state twice more that he does, indeed, divorce her and they are divorced! Easy?

You really think so? What does she feel? How can she hold up her head when such a traumatic thing takes place in her life? In some cases, being divorced may be the less severe punishment. Under Islamic Law, should a husband find his wife unfaithful, she is subject to Stoning to death! This law is still on the books and invoked maybe more than we ever hear about. Divorce may be an "easy out" for her, in such a case.

However, should another woman catch said husband's fancy, he is free to divorce his wife and replace her with this new one. I mentioned earlier that the law permits the man to have four wives, but this is a big but— he must be able to adequately provide for any and all wives he may have and the issue from those unions. Many times, he finds it much simpler to get rid of the wife he no longer favors, rather than to maintain her for the rest of her life. So, she is cast adrift, unwanted, and looked upon as one whom someone has found unfavorable and unwanted.

Another reason a man may divorce his wife under the Islamic Law is if she fails to provide him with a male

NASHE ZHYTTIA ENGLISH DIGEST

ON OUR COVER

This month's cover features a work of Nina Lewytska, a Ukrainian sculptor who died five years ago last June.

Born in 1902 in Ukraine, Nina Shemanska-Lewytska had a number of

interests and talents. A teacher until she was forced to flee to Prague in 1923, she studied philosophy there and wrote a dissertation on the Ukrainian philosopher Hryhoryj Skovoroda, a figure then unknown to the Czechs. She met Borys Lewytsky while taking non-credit music courses at a Pedagogical Institute, and they were married in 1925.

After studying at the Studio for Plastic Art, a private Ukrainian academy of art, she finished the Art and Technical School in 1944. She later wrote: "For sculpture I abandoned music and singing."

Nina Lewytska's major contribution to the art world was her portraits, particularly of children. Nearly half of her works are portraits, all characterized by the stylized realistic treatment of the face and the impressionistic bust.

The cover sculpture is "Kazka" — a symbolic portrayal of the romanticism and mystery of the fairy tale.

BETWEEN US AND THE TELEPHONE BY L. KALYNOVYCH

"Oh, did I wake you?"

Few things are as startling as a late-night phone call. But alarm becomes annoyance when the caller, having just roused you from a sound sleep, attempts to solicit some sort of commitment from you for a "hromada" event — to make a speech, etc. Although initial disorientation and guilt (for having been slumbering while others toiled for the "greater cause") may prompt you to give your consent, the next day, as a result of a disturbed night's sleep and prior commitments, the consent is withdrawn. Or worse, if you fell right to sleep after the call, you may have forgotten the incident entirely.....

heir; girls don't count! We all know that the father determines the sex of the child. nevertheless, this fact is disregarded, and he is free to try again with another wife. In the event of a divorce, the father maintains responsibility for any male progeny; the mother and her family must undertake the care and feeding of any female children.

In my heart, I feel great pity for women who have to live under such circumstances. Of course, in the Western World, lots of women do not have so easy a time of it. Yet, I definitely prefer our way of life, no matter what anyone says.

Of course, all is not gloom and despair. There are millions of happy families. Look at the table of population statistics and the many many happily maintained households and the escalating birth rate in those countries. If everyone were truly unhappy with their lives, one can assume that someone would soon do

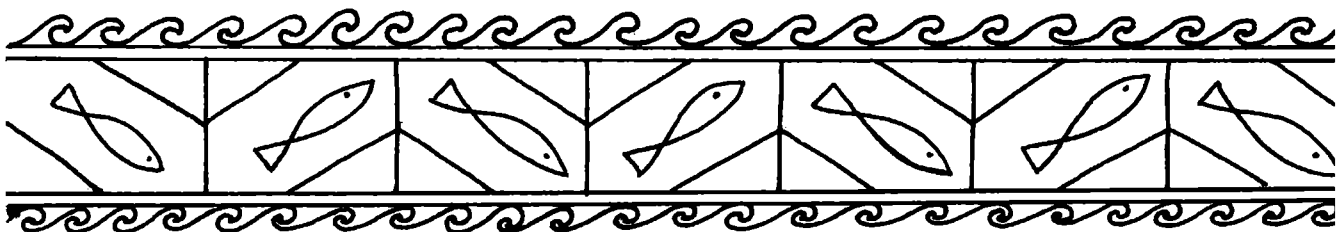
The unwritten rule of telephone etiquette sets phoning hours from 9 a.m. to 10 p.m., with the possible exception of acquaintances whose time-schedules are well known to you. Likewise, don't call people who have no children until after 10:30 a.m. on Saturdays because they may be sleeping in.

Avoid mealtimes — 12-1 p.m. and 5-7 p.m. — so as not to disturb people at the table. Exceptions can be made, of course, if you know someone well, or if those are the only times they can be reached, or if the matter is urgent.

And last but not least, *never* greet the person you are calling with "Hello. It's me." Usually, even "Hello. It's Maria." is not acceptable because you are not the only person with that first name. As a rule, begin with: "This is Maria Shevchenko, may I please speak with?"

something to bring about a drastic change. Still, I maintain that if I had a choice in the matter and, thank God I do have. I am heartily glad to be living under a democratic set of rules, even though my paycheck may be smaller than that of the male doing the same type of work and despite some of the glaring inequalities that certainly do exist in our own countries and cultures. If I am to be a slave to a man, I prefer it to be because I love him and choose to be one.

This is in no way a criticism or condemnation of a way of life I do not adhere to and about which I know very little. This is just a desire to share with you a little bit of newly-gained knowledge about the very different types of lives women are leading in other parts of the world, in different countries and cultures. Like ourselves, these women have dreams, hopes, and human aspirations. I salute them.

НАШЕ ХАРЧУВАННЯ

ЛУКІЯ ГРИЦІВ

ПОЛУДЕНОК В ШКОЛІ

Майже всі школи сьогодні мають гарячі страви на полуденок в школі, однак не всі школярі з них користуються. Частина наших дітей нарікає на "несмачне", інші на те, що треба чекати в черзі.

В таких випадках треба

приготовляти перекуску дома та забирати її разом з якимись овочами до школи.

Звичайно хліб переложений вудженим м'ясивом скоро набридає, і полуденок стає монотонним і нецікавим. Тому сьогодні хочу подати декілька начинок до хліба чи булочок.

КАНАПКА З ЯЄШНОЮ НАЧИНКОЮ

- 3 варені яйця
- 2 ложки майонезу
- 1/4 чайної ложечки соли
- трішки перцю
- 6 кусників (скибок) білого хліба
- 3 дуже тонкі кружальця солодкої цибулі
- 6 шматочків шинки, або шинкової ковбаси
- 6 дуже не тоненьких кружальців помідорів
- 3 листки салати

Січені яйця вимішуємо з майонезом, сіллю і перцем. Накладаємо на змащені маслом 3 скибки (кромки) хліба. Зверху кладемо цибулю, шинку, помідор і салату та накриваємо додатковими трьома скибками хліба.

НАЧИНКА З ШИНКИ

- 3 ложки майонезу
- 1 ложка муштарди
- 1 ложка січеного квасного огірка
- 1 горнятко змеленої шинки
- 1/2 горнятка дрібно січеного селера
- 1 кружальце дрібно січеної цибулі
- 4 до 6 скибок житнього хліба

Спершу змішуємо три перші складники, опісля додаємо три дальші і змішуємо разом. На змащений маслом житній хліб накладаємо половину, або третину начинки та накриваємо другою скибкою хліба з маслом.

КАНАПКИ З РИБОЮ

- 2 горнятка звареної білої риби
- 1/4 горнятка насіченої зеленої петрушки
- 1/4 горнятка майонезу
- 2 ложки січених огірочків (relish)
- 2 ложки січеної зеленої цибульки
- 2 чайні ложечки соку з цитрини
- соли і перцю до смаку

Рибу посікти або подробити, змішати разом з іншими складниками і перекладати 4 — 5 булочок. Добре теж додати листок свіжої салати.

ВИШИВКА

Бажаючи прикрасити наше вбрання народніми мотивами не мусимо користуватись тільки вишивкою. Для тієї цілі послужить також аплікація, яку стосують кушнірі до китарів в Україні. Таку аплікацію зі шкіри або сукна тепер часто вживають модельєри кравецьких будинків в Україні.

Подаємо два зразки. Один для жіночого, а другий для дитячого вбрання.

1. Жіночий китарик. Така нагортка тепер дуже вживана восени і взимку. Шиють її з сукна білого або темного кольору Аплікацію

КАНАПКИ З ТУНЦЕМ І АНАНАСАМИ

- 1 пушечка тунця (6 і 1/2 — 7 унцій)
- 1/2 горнятка насічених селерів
- 1/2 горнятка насічених ананасів з пушки (переціджених)
- 2 ложки січеного зеленого перцю
- 1/4 чайної ложечки імбіру (ginger)
- соли і перцю до смаку

Все разом змішати, наложити на 4 перекраєні булочки, додати листок салати і закрити половинками булочок.

КАНАПКА З КУРКОЮ

- 1/3 горнятка майонезу
- 1/4 горнятка січеного квашеного (з кропом) огірка
- 1 чайна ложечка муштарди
- 1/2 чайної ложечки соли
- 1/2 чайної ложечки Worcestershire
- 1/2 чайної ложечки тертого хрону
- 2 зелені посічені цибульки
- 1/2 горнятка насіченого селера
- 2 горнятка вареної холодної курки змеленої, або дуже дрібно посіченої
- 8 — 10 скибок розового пшеничного хліба

Спершу змішати всі заправи і городину, вкінці додати курку. Накладати на скибки хліба змащені легко маслом або маргариною, та накривати теж змащеним хлібом.

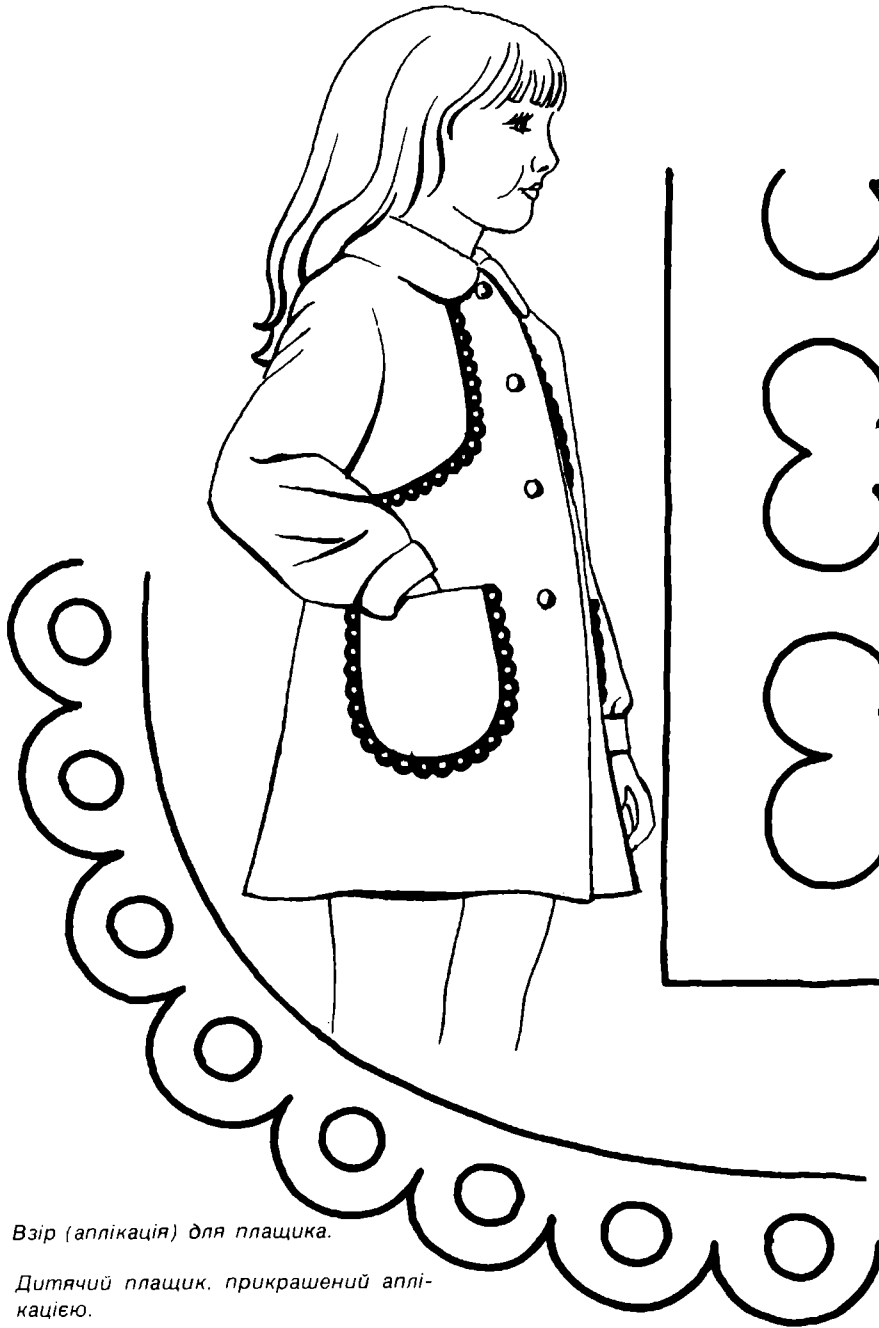
Тонке кружальце помідора або листок зеленої салати завжди додає смаку і апетитного вигляду кожній канапці.

АПЛІКАЦІЯ

викроюють ножицями з кольорової шкіри або сукна за зразком, поданим на рисунку. Прикріплюють її невидним швом зісподу. Можна ще вжити гудзичків у відповідному тоні, примістивши їх на самій алікації або вище неї.

2. Дитячий плащик. Виконаний з білого сукна для 6-літньої дівчинки. Має виложеної комір, застібується на один ряд гудзичків. Прикрасою плащика є кольорова аплікація зі шкіри або сукна. Викроюється за поданим зразком. У хвилястій лінії аплікації є приміщені кольорові гудзички для прикраси.

ВШИВКА

Взір (аплікація) для плащика.

Дитячий плащик, прикрашений аплікацією.

Взір (аплікація) для китарика

Жіночий китарик, прикрашений аплікацією

Текст гляди на попередню сторінку "Харчування"

ХРОНІКА ОКРУГ

ОКРУГА ЧІКАГО

ДЕНЬ СОЮЗЯНКИ В ЧІКАГО

Окружна Управа СУА разом із своїми Відділами успішно влаштувала "День Союзянки" 1-го жовтня 1978 р. в залі собору свв. Володимира й Ольги. День цей Округа присвятила 35-літтю журналу "Наше Життя" Марія Юзефович, голова Окружної Управи привітала численно зібране жіноцтво, представників наших фінансових установ та товариств і організацій та редакторку "Нашого Життя" Уляну Любович, яку присутні прийняли довготривалими оплесками. Перевівши молитву, голова передала ведення програми святкового дня культурно-освітній референтці проф. Вірі Боднарук. Вона, привітавши всіх — запросила до обіду, що його приготувала Марія Родак, членка 36-го Відділу з своїми союзянками, а молодші союзянки справно і скоро подавали страви на прикрашені квітами столи. Під час кави ведуча програмою, представила усіх при головному столі, де крім голови Округи М. Юзефович і почесної членки Окружної Управи та членки СФУЖО Любослави Шандри — на почесному місці сиділа редакторка Уляна Любович і голови всіх Відділів нашої Округи. Після представлення присутніх делегатів різних установ та організацій проф. В. Боднарук короткими словами привітала редакторку "Нашого Життя" та поділила характеристику журналу і його велике значення для українського жіноцтва у вільному світі. Вона закінчила словами: "Сьогодні, коли ворог в Україні змагає до повного знищення нашої культури й ліквідації мови, ми своєю працею в журналі повинні дати відсіч його зазіханням і стати на оборону наших святощів..." Після того вона попросила до слова редакторку У Любович, яка коротко розказала про початки жіночої преси взагалі на рідних землях і на чужині, а потім довше спинилася над "Нашим Життям" в його 35-ліття. Переказуючи історію початків журналу, вона представила докладно всі труднощі, які доводиться поборювати при виданні журналу та про його велике значен-

ня для нашого жіноцтва і всієї української спільноти.

По слові редакторки діти союзянок із 101-го Відділу: Ліза Бандура, Тамара Данилюх, Христина Гриневич і Адріан Горб подали їй китицю червоних троянд з вдячності за "Дитячу сторінку" в "Н.Ж." Після того представники й делегати товариств та організацій склали привіти, при чому передавали грошові датки на Пресовий Фонд журналу. Один привіт був "на весело" А саме гості при останньому столі біля самої кухні (прийшлося доставляти ще кілька через несподіване число гостей) за ініціативою письменниці та колишньої редакторки "Дитячої сторінки" "Н.Ж." Ганни Черинь, присутні при згаданому столі "розіграли люттерію" на курячу лапку, яка ще залишилася на полумиску. Зібрано 11 дол. на Пресовий фонд журналу. Г Черинь, вітаючи редакторку, передала їй суму з побажаннями успіхів у дальшій так важливій праці. Присутні оплесками прийняли цей оригінальний помисел. Письмові привіти відчитала проф. В. Боднарук і заповіла мистецьку програму, яку започаткувала Марія Дорожинська, членка 84-го Відділу читанням нарисів Уляни Любович із збірки спогадів "Розкажу вам про Казахстан", а саме "Дзеркало, дзеркало, скажи мені правду" Цей нарис про сувору дійсність життя наших людей на далекому запланні в Казахстані викликав помітне враження на присутніх. Вокальне тріо "Пісня" 29-го Відділу відспівало 4 пісні: "Мати ходить на курган" муз. Пашкевича на слова Луценка, "Зелені поля" Рича Дера, (з англ.), "Два потоки з Чорногори" муз. Кос-Анатольського, слова Петренка, і "Село", слова Т. Шевченка, муз. Гнатишина. Перша пісня присвячена була Уляні Любович. Виконавці: Віра Джулинська, Наталка Масник, Люся Олексюк, акомпаньямент — Оксана Оришкевич, мистецький керівник Христина Ковальська-Руцицька. Під кінець організаційна референтка Окружної Управи Марія Наваринська насвітлила адміністративну сторінку "Нашого Життя" Як кожного року на "День Союзянки"

наділюється відзначення деяким Відділам за їхню діяльність, так цього разу редакторка відмітила два Відділи, а це: 29 і 101 за їхню діяльність.

Цей надзвичайно успішний "День Союзянки" закінчено гімном Союзу Українок, що його відспівало тріо "Пісня", а всі союзянки їм помагали.

На другий день Уляна Любович відвідала наші установи, не поминула і Українського Музею, який їй дуже подобався, а передусім 12-тисячна бібліотека, якою наш Музей гордиться. Увечорі в домівці СУА відбулася зустріч редакторки з членками Окружної Управи та союзянками зацікавленими долею "Нашого Життя" Редакторка докладно розказала про його редагування, про всі труднощі та недоліки. Потім присутні при каві та солодкім ставили їй питання і подавали різні пляни, як зробити журнал ще кращим та цікавішим для всіх читачів, між якими не бракує і чоловіків. Редакторка на все давала вичерпні відповіді і обіцяла сповнити всі бажання союзянок. При дружній гутірці скоро пройшов час і ми всі, бажаючи Уляні Любович якнайкращих успіхів, попрощали її в дорогу до дальшої невсипущої праці.

Р. Турянська

16-ий ВІДДІЛ СУА, МІННЕАПОЛІС — Ст. Пол. МІННЕСОТА.

Хроніка за час від вересня до кінця грудня 1978 р.

Вересень: Ширші сходи з рефератом про письмо мисленика Юрія Клена (Освальд Бурггард) в приміщенні школи св. Константина.

Жовтень: Сходи присвячені пам'яті великого актора України Миколи Бенцалю — говорила Олена Бенцаль.

Листопад: Вечір присвячений світлим роковинам Листопадового Чину.

Грудень: Різдвяна святкова коляда у приміщенні школи при українській католицькій церкві св. Константина в Міннеаполіс. Ціллю було суспільно-громадська співпраця, усвідомлення, взаємна виміна думок та товариське зближення.

Як це відбулося?: Успішно, а висновки з цього: Відділ, українське жіноцтво і ціла наша громада гарно й корисно провели час, доказом чого є їхнє вдовolenня та охота до дальшої праці.

Мирослава Петришак
голова

"НАШЕ ЖИТТЯ", ЖОВТЕНЬ 1979

22-ий ВІДДІЛ СУА, ЧІКАГО, ІЛЛ.

Доповнення хроніки від вересня до кінця грудня 1978 р.

Після літньої перерви Відділ розпочав свою діяльність численною участю і допомогою в підготовці "Дня Союзянки", який організувала Округа 1-го жовтня. Ця імпреза була присвячена 35-тиліттю журналу "Наше Життя". Головну доповідь виголосила редакторка "Н.Ж." Уляна Любович, яка прийшла до нас з Нью-Йорку. Усім присутнім було незвичайно приємно пізнати й послухати редакторку нашого улюбленого журналу, цим разом не в друкованому але в живому слові.

5-го листопада Відділ організував святочний бенкет в пошану п-ства Люсі й д-ра Степана Самбірських з нагоди ювілею їхньої щотижневої радіопередачі, на якій уже 25 літ присвячують час для СУА — особливо для 22-го Відділу. Радіопередача Самбірських, це одна з найкращих українських передач у Чикаго, завжди добре

підготовлена й цікава, має багато слухачів, і тому на ювілей численно прибули не тільки союзянки але й представники громадянства. Була особлива святкова програма, яку відкрила голова 22-го Відділу Уляна Терлецька. Наступили: привіти, теплі слова признання, квіти, виступ вокального тріо 29-го Відділу... Зворушені ювіляти, крім щирих слів подяки, зложили щедрий даток на Фонд СУА. Слід підкреслити, що п-і Люся, це бувша голова 22-го Відділу й довголітня членка управи. Підготовкою імпрези займалась Галина Янчишин — імпрезова референтка Відділу — при допомозі членок управи. Програму підготувала і її провадила Іванна Горчинська на перемену з Лідією Ткачук.

Кожного року в грудні 22-гий Відділ влаштовує в Музеї Науки й Промислу "Український День". Ця імпреза відбувається в святково-різдвяному часі під назвою "Різдво навколо світу", а беруть в ній участь різнонаціональні групи Чикаго. В

мистецькій програмі "Українського Дня" виступив з колядками катедральний хор "Славути" під диригентурою Юрія Яримовича та новостворений танцювальний ансамбль СУМА "Україна". Програмою вміло керувала Ліда Ткачук. Гарне виконання колядок, а особливо оригінального укладу танки по-мистецькому виконані великою групою молоді, захопили присутніх, які вщерть виповнили елегантну залю музею. В ротонді музею між ялинками з різних країн світу пишлась наша "українська" ялинка прибрана численними прикрасами, базованими на зразках українського народного мистецтва, про які завжди так широко турбується невтомна культурно-освітня референтка Соломія Кавка. Різдвяна імпреза в музеї притягає найбільшу увагу й признання своїх і чужих і тим самим дає моральне вдоволення членкам 22-го Відділу.

Ярослава Панчук
пресова референтка

29-ий ВІДДІЛ СУА, ЧІКАГО, ІЛЛ.

Хроніка — за останні три місяці 1978 р.

Період від жовтня до грудня 1978 р. позначився дуже успішною дитячою костюмовою забавою "Осінні дари", яка відбулася 12 листопада. Тема "Ходить гарбуз по городу" дуже підходила до пори року і дала надхнення матерям пошити дітям ефектовні і барвисті одяги у формі різної городини. Хлопчики були зодягнені як гарбузи, а дівчатка як моркви, буряки, квасолі і т.п. Вони співали "ходить гарбуз по городу" з відповідними до того рухами. Співом керувала О. Савин. Зі старших дітей мали виступ Л. В'юн (фортепіан), К. Перун (акробатика), І. Чемеринський (трубка), А. Сумик (танець сови). — Різні гри та забави під звуку оркестри п-ства Пошиваників доповнили програму. Діти, які так численно прибули на цю забаву надовго її запам'ятають і будуть мріяти про наступну.

Все це треба завдячувати вмілому прововоді садівнички світлички "Казка" Ірені Олексюк, якій не бракує нових ідей, щоб зацікавити та вповні задовольнити дітвору.

На ширших сходах відбулися такі гутірки. "Що жінка повинна знати про фінанси". На цю тему, корисну і варту наслідування по інших Від-

29 Відділ СУА. Костюмова забава "Горошки" члени "Садочка казок"

Br. 29 UNWLA Masquerade Party — "Little Peas" Members of the "Garden of Stories"

29 Відділ СУА. Забава-костюмівка "Ходить гарбуз по городу" "Гарбузи" — члени "Садочка казок"

ділах, говорила д-р Роксоляна Гарасимів. Другу доповідь "Вік і дієта" подала Дарія Кульчицька. Гутірку на тему "Призабуті традиції Різдва" підготувала культурно-освітня референтка І. Олексюк. Ця тема захопила союзників і змусила їх долучити й свої спогади про ті давні часи та традиції.

— В останніх трьох місяцях 1978 р. Відділ активно співпрацював з іншими Відділами Округу. Ансамбль "Пісня" своїми мистецькими виступами збагачував програми різних імпрез.

Тетяна Баюк
пресова референтка.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Ділимося сумною вісткою з членством СУА й приятелями, що в холодний день 15-го вересня 1979 р. по довгій недузі відійшла від нас на 56-му році життя довголітня членка 1-го Відділу бл. п. **Надія Когут** з дому Крушельницька.

Покійна народилася в селі Соснів тернопільського повіту. Там започаткувала свою освіту, закінчивши її іспитом зрілості в Бережанах. Працювала учителькою в селах Угрів, Вербів, Хатки і в Лівчиці в Стрийщині. Виїхавши на еміграцію 1944 р., перебувала у Швайнфурті. Як тільки зорганізували табір у Коренбергу вона знову учителювала в українській школі.

Прибула до Америки 1948 р. Вийшла заміж за Мирослава Когута. Була лагідної вдачі, прикладна дружина і мати. Крім щоденної заробітної праці працювала в суботній школі в Озон Парку. Бувши членкою 1-го Відділу була в управі займаючи пост кореспонденційної секретарки. Була веселою вдачею тож часто на імпрезах Відділу забавляла товариство. Останніх кілька років недуга не дозволила їй закінчити ще багато намічених плянів.

У похоронному заведенні у шкерт виповненій родинною, союзницями,

77-ий ВІДДІЛ СУА, ЧІКАГО, ІЛЛ.

Хроніка від вересня до грудня 1978 р.

Згідно з рішенням ширших зборів Відділу, в листопаді 1978 р. влаштовано Товариську зустріч з льотерією.

Метою цієї зустрічі було підсилення фінансової бази Відділу. Але вона відіграла подвійну роль, бо присутні членки і їхні родини приємно провели час в розмові і грі.

Цю імпрезу влаштували в Домівці СУА і, через брак місця, не запрошували ширшого громадянства, а, не знаючи, який буде прибуток, не винайняли платної залі.

Така зустріч ввійшла в традицію Відділу, бо членство радо бере участь, і з цього користають і Відділ і членки з їхніми родинами.

Неля Бриджмен
пресова референтка

приятелями і громадянством залі прощала її від 1-го Відділу СУА Лідія Магун-голова. Отець Любомир Мудрий з Озон Парку відправив панахиду під спів хору під керівництвом проф. Тимоша Білостоцького.

Похоронні відправи відслужили оо. Прокопів і Лаврентій з церкви св. Юра. Покійну вшановано прапором СУА від 1-го Відділу.

Бл. п. Надія Когут залишила в глибокому смутку мужа Ярослава, дочку Тересу з мужем і сина Богдана.

Спи, дорога Сестро Союзницю, хай американська земля буде тобі легкою!

Михайлина Баран
пресова референтка

В пам'ять незабутньої членки Відділ складає 20.00 дол. на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя"

Ще раз просимо присилати матеріали призначені до "Нашого Життя" писані на друкарській машинці. Особливо просимо звертати увагу на виразне писання прізвищ, щоб уникнути немилих помилок.

Редакція і адміністрація "Нашого Життя"

В глибокому смутку повідомляємо, що 1-го липня 1979 р. упокоїлася на 89 році трудлюбивого життя Софія Волчук з дому Самолук, довголітня членка 49-го Відділу СУА в Боффало і мати нашої теперішньої голови Ярослави Борачок.

Софія Волчук народилася в Тереволі у свідомій міщанській родині. Мати її походила з роду Морозенків. Здобувши середню освіту, Софія в молодих літах належала до хоругви, аматорського гуртка і спортивного товариства "Сокіл"

В 1914 р. вийшла заміж за комісаря Скарбової Палати та поділяла з ним долю, яка не була встелена рожами. Повдовівши в 1933 р., виховувала двоє дітей і працювала в товариствах, а головне в Союзі Українок.

Смерть сина Юрія, що 18-літнім

юнаком зголосився до Дивізії "Галичина", не заломила Покійної. З дочкою,

Тут включилася в ряди організованого жіноцтва 49-го Відділу, була обов'язковою, членкою. Союзнянки численно взяли участь у її похоронах. На заупокійній Службі Божій стояли з прапором біля домовини, а о. мітрат Павло Івахів у своїм прощальнім слові підкреслив велику релігійність Покійної та її вплив на доростаючого внука Олька Борачка.

На кладовищі прощав Покійну від громади д-р Михайло Лоза, а від 49-го Відділу Анна Макух.

Бл. п. Софія Волчук залишила в глибокому смутку єдину доньку Ярославу, зятя Маріяна, троє внуків, двоє правнуків і дальшу родину в Америці та Україні. Нехай американська земля буде Тобі, Дорога Союзнянко, легкою.

Ніля Стецьків
секретарка 49-го Відділу СУА

ПОДЯКА

Цією дорогою складаємо подяку усім, хто віддав останню прислугу сл. п. Йоанні з Чернявських Пляшовецькій.

Перш усього щира подяка всечешнішому ігуменові о. Александрові Гавкалюкові, який відвідував покійну у шпиталі і в старечому домі під час її тяжкої і довгої недуги, і за відправу парастасу з отцем Шевчуком в похоронному закладі Яреми. Подяка о. Шевчукові за похоронні відправи в церкві і відпровадження тіла на цвинтар та прощальні теплі слова над домовиною. Сердечне спасибі голові Окружної Управи Оксані Щуровій за щирі і змістовні слова, які вона сказала при домовині в похоронному закладі. Щира подяка всім членкам 4-го Відділу СУА, знакомим, землякам, тим, що зложили свої жертви на Служби Божі, а зокрема тим паням, що зложили жертви на Радіо-програму отців Василіян. Щира подяка ближчій і дальшій родині. Замість особистих подяк складаємо 15.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

син — **Стефан Пляшовецький** з родинно
сестри — **Юлія Федорович і Кароліна Борак**

Замість квітів

Замість квітів в пам'ять **бл. п. Наді Когут** на листу 1-го Відділу СУА зложили: на Патріарший Фонд **20.00 дол.** — О. Е. Куровицькі. На потреби 1-го Відділу СУА **92.00 дол.:** по **10.00 дол.:** Михайлина Баран, Марія Скафарик; по **5.00 дол.:** Марія Качунь, Дарія Мудра, Анна Секрета, Евдокія Кріль, Стефанія Гуменюк, Михайлина Книш, Параскевія Брожина; по **3.00 дол.:** Катерина Пеленська, Стефанія Семушак; по **2.00 дол.:** Марія Андрушків, Осипа Дудинська, Павлина Васюк, Іванна Жовнір, Анна Куснірчук, Наталія Гаврилюк, Анна Дармограй, Анна Кривуцька, Лідія Баранська, Анна Качарай, Лідія Магун, Віра Шуль, Марія Мотиль, Ярослава Костирка. По **1.00 дол.:** Анна Баран, Розалія Покорчак, Ольга Мандибур.

Замість квітів на могилу **бл. п. Теодора Федуна**, чоловіка нашої членки Анни Федун та батька першої голови 45-го Відд. СУА Анни Федун-Косоноцької складаємо **20.00 дол.** на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

Управа 24 Відділу СУА
Елизабет, Н. Дж.

Замість квітів на могилу **бл. п. Івана Козака**, тата нашої членки Володимири Баслядинської складаємо **10.00 дол.** На Пресовий Фонд "Нашого Життя"

Управа 33 Відділу СУА
ім. Лесі України в Клівленді

Замість квітів на свіжу погилу довголітньої і незабутньої членки 28-го Відділу СУА в Ньюарку **бл. п. Михайлини Мосори** зложили **160.00 дол.** на Пресовий Фонд "Нашого Життя" такі особи: **20.00 дол.:** Надія Мандрусак; **15.00 дол.:** В. і Н. Клапішаки; по **10 дол.:** Лідія Гладка, Степан Гук, Зеновія Воробець, Віра Данец, Іванна Лисинецька, Ольга Муссаковська, Ірена Терлецька, Осипа Яворська, Валя Калин-Магмет; по **5.00 дол.:** Надія Бігун, Ольга Гнатик, Євгенія Леськів, Олександра Падковська, Славомира Ретька, Марія Семанишин, Омеляна Цяпка.

Замість квітів на могилу **бл. п. Ірини Маренін**, членки 89-го Відділу СУА в Кергонксоні складаємо **15.00 дол.** на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

Управа і членки 89-го Відділу СУА

В пам'ять **бл. п. Катерини Мацюк** складаємо **50.00 дол.** на "Фонд Бабусі"

Надія Касянчук і Муся
членки 34-го Відділу СУА, Коговз

Замість Квітів на могилу моєї матері, **бл. п. Софії Волчук**, **50.00 дол.**, зложених на мої руки, пересилаю на Запасний Фонд "Нашого Життя". Зложили членки: **Софія Безушко, Анна Макух, Лідія Стасюк, Анна Седлярчук, Інна Федорак, Неоніля Стецьків, Ірина Дорошак, Оксана Салдит.**

Ярослава Борачок,
голова 49 Відділя в Боффало

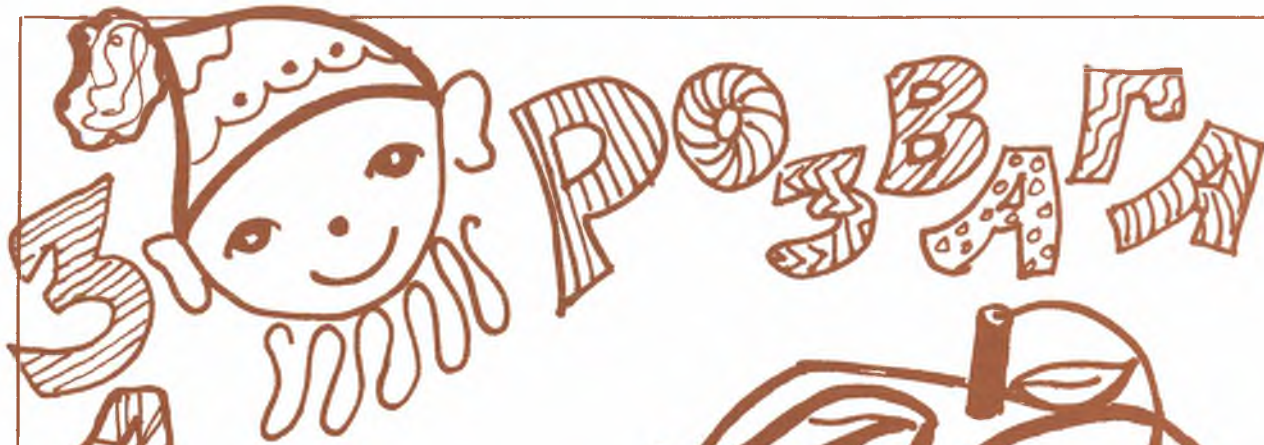
Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Івана Лозинського**, батька Надії Данилюк складаємо **25.00 дол.** на Пресовий Фонд "Нашого Життя", а родині висловлюємо наше глибоке співчуття.

Уляна Старосольська, Омеляна Рогожа, Ірена Комар, Наталія Дума, Марта Данилюк.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Адріяна Лапичака**, складаємо **20.00 дол.** на Пресовий Фонд "Нашого Життя", а родині складаємо глибоке співчуття.

Доля і Євген Федаки

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Михайлини Мосори** складаємо **20.00 дол.** на Пресовий Фонд "Нашого Життя"
Лідія і Микола Бульби,
Філадельфія

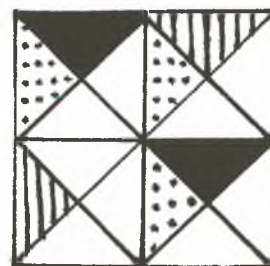
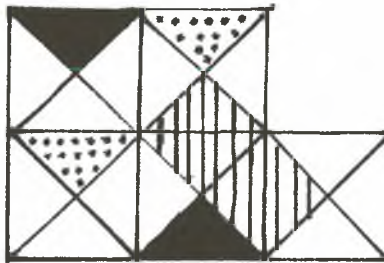
ЯБЛУЧКО НА ШНУРОК

Потрібно: Одну круглу коробку з вівсяних платків, червону фарбу, зелений папір і шнурок. Відміряти 2 і 1/2 цаля (інча) від дна коробки. Відрізати горішню частину коробки, залишаючи накривку. Помалювати червоною фарбою. Прикрасити зеленими листками з паперу. Зробити дірку і встромити кусок соломки помальованої червоним "маркером". Всунути звій шnurка, протягнути кінець шnurка через соломку і закрити коробку накривкою.

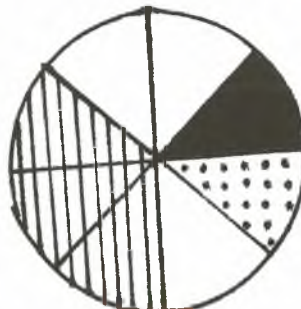
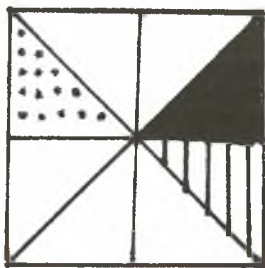
МАТЕМАТИЧНІ ГРИ. ДРОБИ.

В школі напевно вчитеся ділити геометричні форми на частини. Відгадайте, яка частина чорна, біла, з крапками і з лініями.

Текст Віра Андрушків.
Рисунки Квітка Іваницька

Відповіді на ст. 36

ПАВУКИ — ПРИРОДНІ АРХІТЕКТИ

Під час літа ви напевно спостерігали павуків і павутиння. А чи знаєте, як вони виробляють павутиння, себто свої сітки? Павуки виробляють шовк своїми залозами. Ці шовкові нитки такі сильні, як сталева нитка така ж тонка. Павуки виробляють собі сітки, щоб зловити здобич — комахи для поживи. Ці сітки і сильні і липкі — з них тяжко звільнитися.

Павуки виробляють ці сітки плinom, який виходить з вісьмох пунктів на животі. Вони ж самі ходять по сітці і не плутаються в ній тому, що з лапок витікає олійок, так що вони не липнуть.

Науковці, які досліджували життя і працю павуків, побачили, що деякі павуки виробляють такий самий взір, навіть коли їм знищити частину їхньої сітки. Після вісьмох годин безперервної праці, вони вже не мають шовку і щойно після 12-годинного відпочинку можуть знову виробляти шовк і направляти свої павутинки.

Деякі павуки не майструють сіток, а ловлять свою здобич ніби арканом. Ще інші випускають для себе нібито ливну, по якій спускаються і підносяться з одної галузки на другу.

ПТАШЕЧКА

Івасик пташечку зловив,
Щасливий вбіг у хату:
— Який же гарний, ах, який,
Дивись, дивися, тату!

А батько глянув у кулак,
Покивав головою:
— А що було би, якби так
Зробив хто із тобою?

Життя на волі для усіх
Над все дорожче, сину!
Івасик вибіг на поріг
І випустив пташину.

Богдан Лепкий

У пам'ять моїх швагрових, **бл. п. Ярослави Залуцької** і **бл. п. Лідії Залуцької** жертвую **20.00 дол.** на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

Міра Залуцька

Замість квітів на могили Матері моїх приятелів **п-ва Гарасовських** складаю **20.00** на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

Ольга Кобзар

Замість квітів на могилу **бл. п. Марти Горної** складаємо **10.00 дол.** на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

Стефан і Адам Лісікевичі

На протязі одного року відійшли в засвіти три мої дуже дорогі Приятельки; **бл. п. Марія з Бачинських Донцова, бл. п. Валентина Луців, бл. п. Слава Калимон.** В їх дорогу пам'ять складаю на Пресовий Фонд "Нашого Життя" **10 дол.**

Наталка Фацієвич-Петріна

Замість квітів на могилу **бл. п. Олександра Бережницького** складаю **10.00 дол.** на Стипендійний Фонд

Натапія Гадзевич

Замість квітів на могилу **св. п. о. проф. Анастасія Тимкова,** батька пресової референтки **33 Відділу СУА Марії Грушкевич,** складаю **10.00 дол.** на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

Марія Янів

В пам'ять **св. п. бабуні Марти** і **бл. п. Татяни Яцкевич** жертвую **10.00 дол.** на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

Галя Тарнавська

В другу болючу річницю смерті дорогої тітки **бл. п. Катерини Селеп** складаю **10.00 дол.** на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

Варвара Таскі

Замість квітів на могилу мого дорогого мужа **бл. п. Дмитра Потоки,** у день Його уродин, складаю **10.00 дол.** на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

Марія Поторока

В сумні роковини смерті нашого Дідуса і Батька **сп. п. Івана Дороти** складаємо **10.00 дол.,** як жертву на фонд виховання української молоді в Бразилії.

Елисавета і Богдан Казимири з родиною

Вшановуючи пам'ять довголітньої нашої Приятельки **сп. п. Ірини Буцманюк,** жертвуємо **10.00 дол.** на фонд виховання української молоді в Бразилії, а Родині складаємо щире співчуття.

Елисавета і Богдан Казимири з Родиною

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Юрія Савчука,** краяна зі Золочівщини, котрий недавно помер на Сибірі, складаємо **10.00 дол.** на Пресовий Фонд "Нашого Життя", а братовій і братові д-р Валентині і Стефанові складаємо щире співчуття.

Григорій і Леонтиня Галяженко, Дітройт

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. генерала Михайла Крата,** складаємо **10.00 дол.** на Пресовий Фонд "Нашого Життя", а опечаленій родині висловлюємо глибоке співчуття

Григорій і Леонтиня Галяженко, Дітройт

Замість квітів на свіжу могилу радника суду **бл. п. Дениса Несторовича,** складаю **5.00 дол.** на Пресовий Фонд "Нашого Життя", а опечаленій родині висловлюю глибоке співчуття

Леонтиня Галяженко

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Марії Дигдало,** теці, мами і бабці голови Окружної Управи СУА — Дітройт Роми і Володимира Дигдало, складаємо **5.00 дол.** на Пресовий Фонд "Нашого Життя", а родині висловлюємо глибоке співчуття.

Григорій і Леонтиня Галяженко, Дітройт

РІЧНІ ЗБОРИ

63-й ВІДДІЛ СУА ім. СОФІЇ РУСОВОЇ, ДІТРОЙТ, МІЧ.

Річні загальні збори Відділу відбулися в січні 1979 р. До управи ввійшли: Ольга Захарій — голова, Ірина Іванницька — заступниця голови, Ольга Процик — протоколярна секретарка, Марія Зубаль — кореспондентська секретарка, Зеновія Юрків — касирка, референтки: Леонтиня Галяженко — організаційна, Ярослава Казанівська — культурно-освітня, Олена Климишин — виховна, Марія Волошук — імпрезова, Катерина Іванчук, Стефанія Вірстюк — суспільної опіки, Ольга Гриньків — пресова, Катерина Антоняк — господарська. Вільні членки: Ольга Федчишин, Марія Готра. Контрольна

комісія: Євгенія Будзяк, Вася Гординська, Ольга Кукуровська.

Ольга Гриньків
пресова референтка

76-й ВІДДІЛ СУА, ВОРРЕН, МІЧ.

Річні загальні збори Відділу відбулися 14-го грудня 1978 р. Вибрано управу в такому складі: М. Василькевич — голова, І. Ляш, Л. Бараник — заступниці голови, С. Строїч — секретарка, О. Ласка, Р. Косович — касирки. Референтки: О. Совірка — зв'язків, Г. Калитяк — культурно-освітня, Л. Бараник — виховна, К. Сливка, М. Турянська — суспільної опіки, М. Кальба, Л. Томин — господарські. Контрольна комісія: Л. Колодчин, М. Костюк.

С. Строїч
секретарка

79-й ВІДДІЛ СУА, БОСТОН, МАСС.

Річні загальні збори Відділу відбулися 12-го червня 1979 р. До нової управи ввійшли: Таня Витвицька — голова, Ірина Луців — заступниця голови, Оксана Пясецька — секретарка, Ольга Федорів — касирка. Референтки: культурно-освітня — Таня Михайлишин, Д'Авіньйон, суспільної опіки — Марія Миколаєвич, Люся Чайківська. Контрольна комісія: Марія Турко, Таня Смолинська.

Оксана Пясецька
секретарка

88 ВІДДІЛ СУА, ім. кн. ОЛЬГИ, ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Пенн.

Загальні збори Відділу відбулися 6 березня 1979 р., на яких вибрано нову управу в такому складі:

голова — Стефанія Колодій, заступниця голови — Оля Слободян, секретарка — Євгенія Товт, касирка — Оля Слобода. Референтки: організаційна — Софія Леськів, культурно-освітня Софія Кусень, суспільної опіки — Марія Стасюрок, господарські: Оля Ребенська, Марія Сmacher.

До Контрольної Комісії ввійшли:

РОЗВ'ЯЗКА ЗІ СТОРІНКИ РОЗВАГА — ЗАБАВА

	1	2	3	4	5	6
Чорні	1/6	1/10	1/8	1/8	1/8	1/4
Білі	7/12	3/5	9/16	5/8	3/8	1/2
З крапками	1/6	1/10	3/16	1/8	1/8	1/4
З лініями	1/12	1/5	1/8	1/8	3/8	0

голова — Соня Манько, членки — Стефанія Назар, Стефанія Терлецька.

93-Й ВІДДІЛ СУА ІМ. ОЛЕНИ СТЕПАНІВ, ГАРТФОРД, КОНН.

Річні збори відбулися 28 січня 1979 р. Окружну Управу репрезентувала її голова Ірина Скождополь. На зборах вибрано таку управу: Ольга Платош — голова, Ірина Остапюк — заступниця голови, Ярослав Кукіль — протоколярна секретарка, Анна Крамар — касирка.

Референтки: Євгенія Ковальська — організаційна, Ірина Капустинська — культурно-освітня, Ольга Ковальська і Галина Васинчук — зв'язків, Анастасія Мерещак і Галина Баландюк — суспільної опіки, Анна Сокольська — мистецька, Ірина Скождополь — пресова, Надія Федитник, Катря Оприско і Катерина Дебелюк — господарські, Стефанія Сташин — імпрезова, Ольга Харитончук — вільний член.

Контрольна Комісія: Софія Туркало — голова, Ірина Балко, Анна Пришляк — члени.

Ірина Скождополь
пресова референтка

98-Й ВІДДІЛ СУА

Травень 1978 р.

Голова — Таня Дяків-Онїл, заступниця — Ніля Павлюк, касирка — Оксана Повзанюк, протоколярна секретарка — Леся Стахів-Дяченко, кореспонденційна секретарка — Ксеня Коженівська, мистецька — Ірена Юрчак

Референтки:
організаційна — Мелася Сарахман, культурно-освітня — Дзвінка Швед, господарська — Слава Стефанишин, імпрезова — Петруся Савчак, виховна — Стефа Зибликевич, пресова — Зірка Шуль, суспільної опіки — Марійка Панчак, зв'язків — Оріся Гевка

ПЕРЕДПЛАТИ

"НАШОГО ЖИТТЯ" ПОЗА МЕЖАМИ США В

Канаді — 11.00 амер. дол. 12.00 кан. дол.

Англії — 4 ф. ст.

Аргентині — 8,600 пезо

Австралії — 7 дол. а.

Австрії — 112 шл.

Бельгії — 250 б. фр.

Бразилії — 180 круз.

Венесуелі — 35 бул.

Еспанії — 600 пез.

Франції — 35 фр.

Італії — 7,00 лір

Німеччині — 20.00 н. м.

Швейцарії — 14 ш. фр.

Від Редакції

Редакція не приймає матеріалів не підписаних авторами та застерігає за собою право скорочувати статті та правити мову.

Статті, підписані авторами, висловлюють їх власні погляди, а не погляди редакції. Редакція не буде містити невірливих і образливих для когонебудь висловів. Рукописів не звертаємо. Анонімів не читаємо.

Редакція приймає у вівторок, середу, четвер і п'ятницю від 10 - 1 і по полудні від 3 - 6. В інших годинах за домовленням: тел: (212) 674-5508. Адміністрація (212) 533 - 4646. Адреса: 108 Second Ave., New York, N. Y. 10003

STATEMENT OF OWNERSHIP, MANAGEMENT AND CIRCULATION

(Required by 39 U.S.C. 3685)

- Title of Publication: "OUR LIFE"
- Date of filing: 9/18/79
- Frequency of issue: monthly excec. July & Aug. combined
A. No. of issues published annually: 11 — annual subscription price \$11.00
- Location of Known Office of Publication (not printers): 108-Second Ave., New York, N.Y. 10003
- Location of the Headquarters of general business office of the Publishers (not printers): Ukrainian National Women's League of America, Inc. 108 2nd Ave., New York, N.Y. 1003.
- Names and complete addresses of Publisher, editor, and managing editor
Publisher: Ukrainian National Women's League of America, Inc. 108 2nd Ave. New York, N.Y. 10003
Editor: Ulana Lubovych — 108 Second Ave., New York, N.Y. 10003
Managing editor: Marta Danyluk — 108 Second Ave., New York, N.Y. 10003
- Owner (If owned by a corporation its name and address must be stated and also immediately thereunder the names and addresses of stockholders owning or holding 1 percent or more of total amount of stock. If not owned by a corporation, the names and addresses of the individual owners must be given. If owned by a partnership or other unincorporated firm, its name and address, as well as that of each individual must be given. If the publication is published by a nonprofit organization, its name and address must be stated.)
Name: Ukrainian National Women's League of America, Inc. non-profit organization
Address: 108 Second Ave., New York, N.Y. 10003
- Known bondholders, mortgagees, and other security holders owning or holding 1 percent or more of total amount of bonds, mortgages or other securities (If there are none, so state)
Name: none
address: —
- For completion by nonprofit organizations authorized to mail at special rates (Section 132,122,PSM) The purpose, function, and nonprofit status of this organization and the exempt status for Federal income tax purposes (Check one)
 Have not changed during preceding 12 months

10. Extent and nature of circulation	AVERAGE No. copies each issue during preceding 12 months.	Actual no. copies of single issue published nearest to filing date.
A. Total no. copies printed (Net press run)	4600	4600
b. Paid circulation		
1. Sales through dealers and carriers, street vendors and counter sales	50	50
2. Mail subscriptions	4200	4200
C. Total paid circulation (Sum of 10B1 and 10B2)	4250	4250
D. Free distribution by mail, carrier or other means samples, complimentary, and other free copies	150	150
E. Total distribution (Sum of C and D)	4400	4400
F. Copies not distributed		
1. Office use, left over, unaccounted, spoiled after printing	200	200
2. Returns from news agents	none	none
G. Total (Sum of E,F1 and 2 — should equal net press run shown in A)	4600	4600

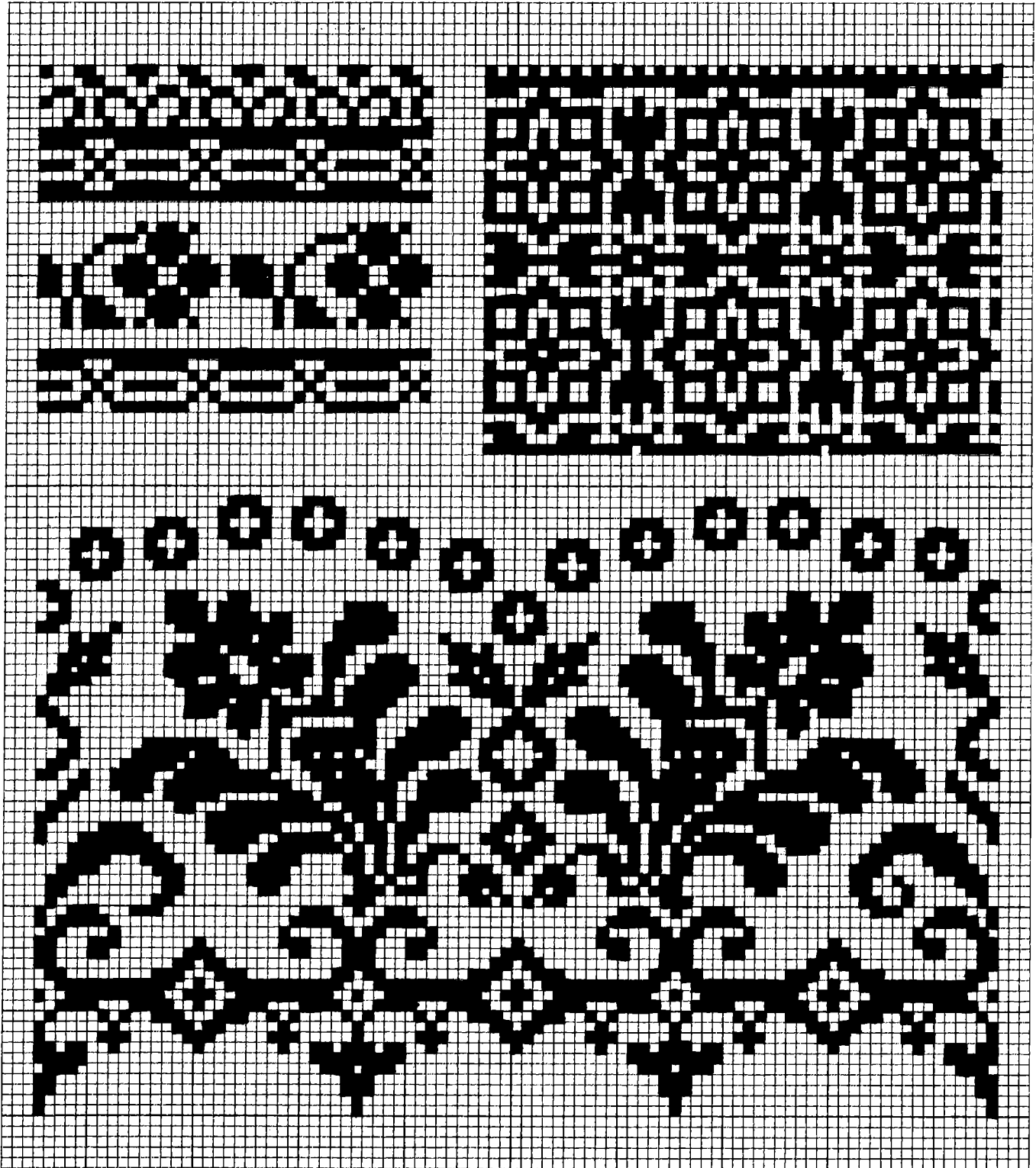
11. I certify that the statements made by me above are correct and complete.

Signature and title of manager: Marta Danyluk

Signature and title of editor: Ulana Lubovych

"Second-Class Postage Paid at New York, N.Y. and at additional
mailling offices" Return to "Our Life" Magazine, (USPS 414-660)
108 Second Ave. New York, N. Y. 10003
RETURN POSTAGE GUARANTEED

Взори на манжети жіночої сорочки.

Взір на долину рукава жіночої сорочки.

Взори (чорним) з села Угринів, Сокальщина зі збірки Ірини Кашубинської; рисувала Ольга Трачук.